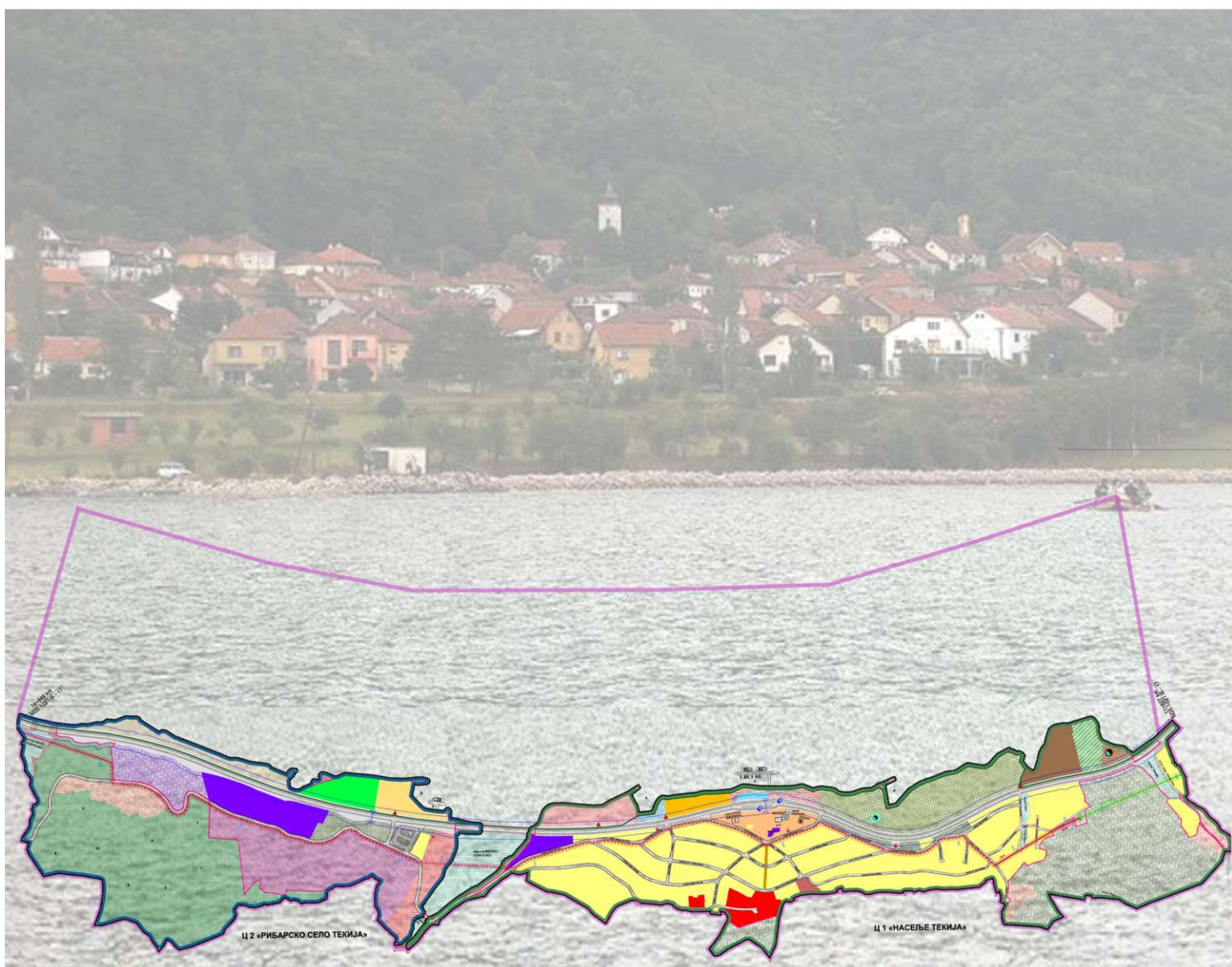

Извештај о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово на животну средину

ECOLOGICA URBO Крагујевац, ул. Саве Ковачевића 3/1, 34000 Крагујевац, тел: +381 (0) 34 337 199, факс: +381 (0) 34 337 237

**НАРУЧИЛАЦ
СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:**

**ОПШТИНСКА УПРАВА
ОПШТИНА КЛАДОВО**

**ИЗРАДА
СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ:**

**ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПЛАНИРАЊЕ,
ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ЕКОЛОГИЈУ
ECOLogica URBO d.o.o.
Ул. Саве Ковачевића бр. 3/1
Крагујевац**

ДИРЕКТОР:

Евица Рајић, дипл. еколог

РАДНИ ТИМ:

Мирјана Андрић, дипл. еколог

Иван Благојевић, дипл. просторни планер

Ана Матовић, дипл. инж. пејз. арх. и хорт.

Весна Црноглавац, правник

Садржај:

Увод	1
1.0. Полазне основе Стратешке процене утицаја	2
1.1. Преглед садржаја Плана детаљне регулације.....	4
1.2. Карактеристике и циљеви Плана	4
1.2.1. Обухват Плана	4
1.2.2. Постојећа и планирана намена површина.....	5
1.2.3. Циљеви Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово	7
1.3. Хјерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност	7
1.3.1. Стратешке процене утицаја Планова вишег хјерархијског нивоа.....	8
1.4. Преглед постојећег стања животне средине на подручју Плана	11
1.4.1. Квалитет ваздуха	11
1.4.2. Квалитет површинских и подземних вода.....	12
1.4.3. Квалитет земљишта	15
1.4.4. Ниво буке и вибрација	16
1.4.5. Флора и фауна	16
1.4.6. Управљање отпадом	17
1.4.7. Природна и непокретна културна добра	18
1.5. Карактеристике животне средине у зонама где постоји могућност да буде изложена значајним утицајима	19
1.6. Разматрана питања и проблеми животне средине у обухвату Плана	20
1.7. Приказ варијантних решења Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово	21
1.7.1. Приказ варијантног решења не усвајања Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово.....	21
1.7.2. Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Плана детаљне регулације.....	22
1.8. Резултати консултација са заинтересованим органима и организацијама	22
2.0. Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја	24
3.0. Процена могућих утицаја Плана на животну средину	26
3.1. Приказ процењених утицаја варијантних решења Плана, поређење и избор најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине	26
3.3. Приказ процењених утицаја Плана на животну средину	29
3.4. Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину	34
3.4.1. Заштита ваздуха.....	34
3.4.2. Заштита вода	34
3.4.3. Заштита земљишта	38
3.4.4. Заштита и унапређење природе, природних добара и предела	38
3.4.5. Заштита и одрживо коришћење рибљег фонда.....	39
3.4.6. Заштита од буке и вибрација	40
3.4.7. Заштита од нејонизујућег зрачења	40
3.4.9. Управљање отпадом и амбалажним отпадом	41
3.4.10. Заштита од хемијског удеса	43
3.4.11. Заштита од могућих прекограничних утицаја	44
4.0. Еколошка валоризација простора	45
5.0. Смернице за ниже хјерархијске нивое	48
6.0. Програм праћења стања животне средине у поступку спровођења Плана	50
6.1. Индикатори праћења стања	51
6.2. Права и обавезе надлежних органа.....	53
7.0. Методологија Стратешке процене процене утицаја Плана на животну средину	55
8.0. Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину	57
9.0. Приказ начина одлучивања за избор предложеног Плана	58
10.0. Закључци о Стратешкој процени утицаја на Плана животну средину	59

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Република Србија
Агенција за привредне регистре

Регистар привредних субјеката

БД 122381/2007
Дана, 17.09.2007 године
Београд

Агенција за привредне регистре, Регистратор који води Регистар привредних субјеката, на основу чл. 4. Закона о агенцији за привредне регистре (Службени гласник РС бр. 55/04), члана 23. и 25. Закона о регистрацији привредних субјеката (Службени гласник РС бр. 55/04, 61/05), решавајући по захтеву подносиоца регистрационе пријаве за регистрацију промене података привредног субјекта у Регистар привредних субјеката, који је поднет од стране:

Име и презиме: Евица Рајић
ЈМБГ: 2610958787413
Адреса: Димитрија Туцовића 8/3, Крагујевац, Крагујевац-град, Србија

доноси

РЕШЕЊЕ

Усваја се захтев подносиоца регистрационе пријаве, па се у Регистар привредних субјеката региструје промена података о привредном субјекту уписаном у Регистар привредних субјеката

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2

са матичним бројем 20222816

И то следећих промена:

Промена седишта привредног друштва:

Брише се:
Адреса: Срете Младеновића 2, Крагујевац, Крагујевац-град, Србија
Уписује се:
Адреса: Саве Ковачевића 3/1, Крагујевац, Крагујевац-град, Србија

Промена пуног пословног имена:

Брише се:
PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO
DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2
Уписује се:
PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO
DOO KRAGUJEVAC, SAVE KOVAČEVIĆA 3/1

Страна 1 од 2

Образложење

Подносилац регистрационе пријаве поднео је дана 12.09.2007 регистрациону пријаву за промену података о привредном субјекту уписаном у Регистар привредних субјеката као

PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SRETE MLADENVIĆA 2

Решавајући по захтеву подносиоца, обзиром да су испуњени законом предвиђени услови, решено је као у диспозитиву.

Висина накнаде за регистрацију у износу од 1.560,00 динара одређена је у складу са члановима 2., 3. и 4. Уредбе о висини накнаде за регистрацију и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре (Службени гласник РС број 109/05).

Поука о правном леку:

Против овог решења може се изјавити жалба Министру надлежном за послове привреде РС, у року од 8 дана од дана пријема решења, а преко Агенције за привредне регистре.

	 8000006683425	ИЗВОД О РЕГИСТРАЦИЈИ ПРИВРЕДНОГ СУБЈЕКТА		Република Српска Агенција за привредне регистре
---	--	---	---	--

Пословно име привредног субјекта		место
Назив	ECOLOGICA URBO	Седиште Крагујевац, Крагујевац-град
Правна форма	Друштво са ограниченом одговорношћу	улица и број Саве Ковачевића 3/1
Бр. рег. улошка		
Трговински суд		
Матични број	20222816	
ПИБ	104733275	
Бројеви рачуна у банкама		

Пуно пословно име	PREDUZEĆE ZA PLANIRANJE, PROJEKTOVANJE I EKOLOGIJU ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC, SAVE KOVAČEVIĆA 3/1
Скраћени назив	ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC

Претежна делатност	7111	Архитектонска делатност
--------------------	------	-------------------------

Датум оснивања	9. новембар 2006
----------------	------------------

Време трајања привредног субјекта: Неограничено

Подаци о капиталу	
Новчани	
износ	датум
Уписани 500,00 EUR	
износ	датум
Уплаћени 250,00 EUR	9. новембар 2006

Регистрован за спољнотрговински промет: да
Регистрован за услуге у спољнотрговинском промету: да

Дана 15.10.2010. године у 12:52:45 часова

Страна 1 од 3

ПОДАЦИ О ОСНИВАЧИМА - ЧЛАНОВИМА ДРУШТВА

Подаци о оснивачу		место и држава	
Име и презиме	Евица Рајић	Адреса	Крагујевац, Крагујевац-град, Србија
ЈМБГ	2610958787413	улица и број	Димитрија Туцовића 8/3
Подаци о капиталу			
Новчани			
износ	Уписани 500,00 EUR	датум	
износ	Уплаћени 250,00 EUR	датум	9. новембар 2006
Сувласништво удела од	износ(%)	100,00	

СКРАЋЕНО И/ЛИ ПОСЛОВНО ИМЕ НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ

Скраћено пословно име привредног субјекта:		место
Назив	ECOLOGICA URBO DOO KRAGUJEVAC	Крагујевац
Облик	Друштво са ограниченом одговорношћу	

ПОДАЦИ О ЗАСТУПНИЦИМА

Заступник		место и држава	
Име и презиме	Евица Рајић	Адреса	Крагујевац, Крагујевац-град, Србија
ЈМБГ	2610958787413	улица и број	Димитрија Туцовића 8/3
Функција у привредном субјекту			
Директор			
Овлашћења у промету			
Овлашћења у унутрашњем промету неограничена			
Овлашћења у спољнотрговинском промету неограничена			

Дана 15.10.2010. године у 12:52:45 часова

Страна 2 од 3

Дана 15.10.2010. године у 12:52:45 часова

Страна 3 од 3

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

Увод

Стратешка процена утицаја на животну средину је механизам и средство којим се обезбеђује одговарајућа заштита животне средине у току припреме докумената којима се усмерава и планира развој – планова, програма и стратегија. Стратешка процена као комплексан и целовит процес и поступак треба да обезбеди обавезно сагледавање развојних докумената са аспекта заштите и да предложи решења и мере којима ће заштита животне средине бити остварена на оптималан и рационалан начин.

Поступак процене утицаја планова и програма на животну средину и израде Извештаја о стратешкој процени плана на животну средину је дефинисан Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС” бр. 135/04 и 88/10).

Примена Закона о Стратешкој процени утицаја представља усклађивање националне легислативе са европском Директивом 2001/42/ЕС о „процени утицаја одређених планова и програма на животну средину”. Циљ ове директиве је да обезбеди висок степен заштите животне средине и да допринесе интеграцији захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма у циљу промоције одрживог развоја. Еколошка процена је важан инструмент за интеграцију захтева за заштитом животне средине при изради и усвајању планова и програма за које се установи да имају значајан утицај на животну средину.

Израда Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија” у општини Кладово представља основу за утврђивање обавезујућих, хијерархијски усаглашених смерница (еколошких захтева) при изради Плана и обезбеђење интеграције заштите животне средине и одрживог развоја у све фазе израде Плана и дефинисање услова и решења заштите животне средине у будућем развоју насеља Текија. Стратешка процена се ради истовремено са израдом Концепта Плана, чиме су створени услови за благовремено интегрисање захтева везаних за заштиту животне средине у поступак његове припреме.

Стратешка процене утицаја и процена могућих стратешких утицаја Плана детаљне регулације насеља Текија у општини Кладово на животну средину подразумева:

- анализу постојећег стања и природних карактеристика подручја,
- анализу потенцијала и ограничења у простору,
- анализу услова документације вишег реда од битног значаја и утицаја за поступак стратешке процене утицаја - хијерархијска условљеност,
- анализу услова надлежних институција и осталих релевантних услова и захтева,
- анализу захтева општинеке управе општине Кладово,
- анализу захтева заинтересоване јавности,
- анализу статуса заштите природних и културних добара,
- предлог концепта даљег коришћења и развоја подручја насеља Текија,
- вредновање предметног подручја, непосредног и подручја ширег окружења са аспекта могућих ограничења, начина и услова коришћења простора и реализације планираних садржаја у складу са принципима одрживог развоја.

1.0. Полазне основе Стратешке процене утицаја

Стратешка процена утицаја Плана детаљне регулације насеља Текија на животну средину је процес који ће обезбедити:

- приказ утицаја планираних намена, целина, зона, објеката, функција, садржаја и планиране линијске и комуналне инфраструктуре на стање и вредности животне средине у оквиру планског подручја и у окружењу,
- имплементацију обавезујућих еколошких смерница у План детаљне регулације и
- примену смерница и мера заштите животне средине у поступку имплементације Плана.

Поступак Стратешке процене утицаја Плана на животну средину заснован је на:

- **начелу одрживог развоја** - разматрање и укључивање битних аспеката животне средине, природних и културних добара и природних вредности у фази Концепта Плана, Предлога Плана и усвајања Плана и утврђивање услова за очување природних и културних добара и вредности, природних и створених ресурса и животне средине, односно рационално коришћење, као предуслов за остваривање циљева одрживог развоја насеља Текија;
- **начелу интегралности** - укључивање у План услова заштите животне средине, природних добара, културног наслеђа, природних вредности животне средине, односно очување, презентација и одрживо коришћење простора;
- **начелу предострожности** - пажљиво планирање различитих намена простора, функција и садржаја Плана на начин да се спрече или смање негативни утицаји на природне вредности подручја и животну средину, да се обезбеди њихово рационално коришћење и свођење на минимум ризик по животну средину;
- **начелу хијерархије и координације** – усвајање обавезујућих смерница Просторног плана Републике Србије је обавезно и представља услов за обезбеђивање узајамне координације надлежних и заинтересованих органа у поступку процене утицаја стратешког карактера, израде Стратешке процене утицаја Плана и исходовање сагласности на Стратешку процену, кроз консултације, обавештавања и прибављања мишљења на План и Стратешку процену;
- **начелу јавности** - у циљу информисања јавности о Плану детаљне регулације и његовом могућем утицају на вредност и услове животне средине, услове живота становништва, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме (Концепта Плана, Предлога Плана) и доношење (усвајање) Плана, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања Плана, имати приступ информацијама које се односе на План.

Као основ за израду Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ на животну средину коришћена је следећа документација и подаци:

- Одлука о изради Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово (број 350-31/2010-I од 15.06.2009. године),
- Концепт Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово,
- Нацрт Плана детаљне регулације насеља Текија у општини Кладово,
- Планови и остали документи вишег реда од значаја за План детаљне регулације „насеља Текија“ и Стратешку процену утицаја.

За израду Стратешке процене утицаја Плана на животну средину и Извештаја о Стратешкој процени утицаја Плана, вредновање простора са аспекта еколошке одрживости и прихватљивости, избор најбоље понуђеног решења и предлагање смерница за ниже хијерархијске нивое, коришћена је следећа законска регулатива:

- Закон о заштити животне средине („Сл. гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);
- Закон о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11);
- Закон о заштити природе („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10 и 91/10);
- Закон о културним добрима („Сл. гласник РС“ бр. 71/94);
- Закон о водама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10);
- Закон о шумама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10);
- Закон о јавним путевима („Сл. гласник РС“ бр. 101/05 и 123/07);
- Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09 и 88/10);

- Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС“ бр. 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Сл.гласник РС“ бр. 36/09);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл.гласник РС“ бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС“ бр. 37/88, 37/89, 53/93, 67/93, 92/93, 48/94, 101/05 и 111/09);
- Закон о заштити од јонизујућег зрачења и о нуклеарној сигурности („Сл.гласник РС“ бр. 36/09);
- Закон о заштити од нејонизујућег зрачења („Сл.гласник РС“ бр. 36/09);
- Закон о потврђивању Конвенције о сарадњи на заштити и одрживој употреби реке Дунав („Сл. лист СРЈ – међународни уговори“ бр. 2/03);
- Закон о потврђивању Конвенције о заштити и коришћењу прекограничних водотокова и међународних језера („Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 1/2010);
- Конвенција о режиму пловидбе на реци Дунав („Сл. гласник СРЈ – Међународни уговори“ бр. 6/98),
- Конвенција о спречавању загађења са бродова МАРПОЛ („Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 1/10).
- Европска директива о водама 2000/60/ЕС,
- Правилник о техничким нормативима за хидратантску мрежу за гашење пожара („Сл. лист СФРЈ“ бр. 30/91);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената („Сл. гласник РС“, бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- Правилник о компензацијским мерама („Сл. гласник РС“ бр. 20/10),
- Правилник о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени Гласник“ Републике Србије бр. 37/2011),
- Правилник о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања („Сл. гласник РС“ бр. 23/94);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл. гласник РС“ бр. 92/10);
- Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“ бр. 98/10);
- Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“ бр. 56/10);
- Правилник о опасним материјама у водама („Сл. гласник СРС“ бр. 31/82);
- Правилник о начину и минималном броју испитивања квалитета отпадних вода („Сл. гласник СРС“ бр. 47/83 и 13/84);
- Правилник о дезинфекцији и прегледу воде за пиће („Сл. гласник СРС“ бр. 60/81);
- Правилник о методологији за процену опасности од хемијског удеса и од загађивања животне средине, мерама припреме и мерама за отклањање последица („Сл. гласник РС“ бр. 41/10);
- Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима („Службени гласник РС“, број 71/10);
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 72/10);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/10);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“ бр. 67/11);
- Уредба о граничним вредностима емисије приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и рокови за њихово достизање („Сл. гласник РС“ бр. 35/11);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух („Службени гласник РС“, број 71/10);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, број 11/10, бр. 75/10);
- Уредба о класификацији вода („Сл. гласник СРС“ бр. 5/68);
- Уредба о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС“ бр. 5/68);
- Уредба о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“ бр. 102/10),
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 114/08).

1.1. Преглед садржаја Плана детаљне регулације

Садржај Плана детаљне регулације „насеља Текија“ урађен је у складу са одредбама и методологијом Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09, 64/10 и 24/11).

САДРЖАЈ

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

1. ОПШТИ ДЕО

- 1.1. Повод и циљ израде
- 1.2. Опис границе обухвата плана
- 1.3. Правни и плански основ
- 1.4. Обавезе, услови и смернице из планске документације вишег реда
 - 1.4.1. Условљеност из Просторног плана подручја Националног парка «Ђердап»
 - 1.4.2. Условљеност из Просторног плана општине Кладово
- 1.5. Обавезе, услови и смернице из остале развојне документације
 - 1.5.1. Мастер план туристичке документације «Доње Подунавље»
 - 1.5.2. Мастер план културно-историјске руте «Пут римских царева»
- 1.6. Планска документација у изради
- 1.7. Подаци и услови надлежних институција

2. АНАЛИЗА И ОЦЕНА СТАЊА

- 2.1. Оцена постојећег стања
 - 2.1.1. Природне карактеристике
 - 2.1.2. Морфолошке и геолошке карактеристике
 - 2.1.3. Постојећа основна намена површина
 - 2.1.4. Постојеће грађевинско подручје
 - 2.1.4.1. Грађевинско земљиште јавних намена
 - 2.1.4.2. Грађевинско земљиште осталих намена
 - 2.1.5. Биланс постојеће намене површина
 - 2.1.6. Постојеће трасе, коридори и регулација саобраћајница
 - 2.1.7. Постојећа мрежа и капацитети јавне комуналне инфраструктуре
- 2.2. Природна и непокретна културна добра
- 2.3. Оцена расположивих подлога за израду плана

ГРАФИЧКИ ДЕО

ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО

1.2. Карактеристике и циљеви Плана

1.2.1. Обухват Плана

Територија обухваћена Планом детаљне регулације насеља Текија обухвата подручје површине око 269,30.60 ха. Насеље Текија је прво насеље из правца запада у општини Кладово. Налази се изнад потопљене Старе Текије, на излазу из Казана, доње клисуре Ђердапа, испред Сипске клисуре, у веома живописном пејзажу, са традицијом привлачног туристичког места. Налази се у оквиру Националног парка „Ђердап“, уз Коридор VII (Северно море – Рајна – Мајна – Дунав – Црно море), који представља пловни пут. У близини Текије се налазе бројни локалитети из античког периода (Трајанова табла, Трајанов мост, утврђење Дијана), као и тврђава Фетислам, која потиче из турског периода.

Граница Плана детаљне регулације за насеље Текија креће од крајње северне тачке парцеле к.п.бр.3378/1 и наставља јужно по граници парцела обухватајући их: к.п.бр. 3378/1, 3378/2, 3376/2, 3373/3, 3373/2, 3371/3, 3320/2, 3318/4, 3318/3, 3318/2, 3317/1, 3316/2, 3312/2, 3312/1,

3309 и долазимо до тромеђе где се спајају к.п.бр. 3309, 3308/1 и 3308/2; од те тачке граница наставља јужно по границама парцела обухватајући их: к.п.бр. 3308/2, 3303, 3304/2, 3301/3, 3302, 3301/1 и 3300/1 – која припада Јеремијином потоку; граница наставља северно по границама парцела обухватајући их: 3193, 3271/1, 3271/2, 3248/2, 3248/1, 3245/9, 3245/10, 3245/13, 3245/11, 3245/1, 3245/7, 3245/6, 3245/5, 3245/4, 3245/3, 3244, 3243, 3240, 3239, 3175 – која припада постојећем путу, 833/62, 3160/1, 3159/2, 3158/3 – која припада каналу, 3158/2 – која припада каналу, 3157, 3154, 3153/2, 2959/2, 2959/1, 2958, 2957, 2956, 2955, 2954/2, 2953/2, 2952/2, 2951/2, 2950/2, 2949/2, 2949/1, 2948, 2947, 2946/2, 2945/1, 2944/2, 2943/2, 2942/2, 2941/2, 2940, 2939/2, 2938/2, 2937/2, 2936/2, 2935/2, 2934/2, 2933/2, 2932/2, 2938, 2837/2 и 2837/1; граница долази до североисточне тачке парцеле к.п.бр. 2837/1 одакле граница креће јужно по границама парцела обухватајући их: к.п.бр. 2836, 2834, 2823 – која припада каналу, 2832, 2832/2, 2831/2, 2830, 2828/2, 2827/2, 2826, 2780, 2782, 2781, 2779, 2778/2, 2778/1, 2768, 2765, 2764/2, 2760/2, 2759/2, 2759/1 и граница долази до тачке где се к.п.бр. 2756 – која припада путу, улива се у парцелу к.п.бр. 3398 – која припада магистралном путу М 25.1; граница наставља северозападно по граници парцеле 3397 – која припада реци Дунаву, обухватајући је; граница долази до магистралног пута М 25.1 и парцеле к.п.бр. 3402/2 обухватајући је; граница наставља јужно по граници парцела обухватајући их: к.п.бр. 3341 – која припада потоку Мало Ковилово, 3403 – која припада путу, 3396/1, 3396/2, 3393, 3394, 3395, 3390, 3385, 3376/1 и долази до к.п.бр. 3378/1 одакле је граница и почела да се описује.

Подручје које не улази у грађевинско подручје налази се између потока Текија, планираног пута ОП22 Текија – Петрово село и планиране улице у том делу.

1.2.2. Постојећа и планирана намена површина

У граници обухвата плана налази се грађевинско земљиште (у грађевинском подручју), водно, шумско и пољопривредно земљиште.

Постојећем, грађевинском земљишту припадају површине под изграђеним објектима (јавних и осталих намена) и у мањем делу, неизграђено земљиште.

Водном земљишту припада приобаље и акваторија Дунава у граници обухвата плана и неколико мањих, бујичних притока (поток Мало Ковилово, Јеремијин поток, поток Одуш и поток Текија).

Заштита од спољних вода (од Дунава) остварује се применом 3 типа објеката:

- насипа са заштитном висином у односу на највише нивое успора са заштитном облогом;
- обалоутврде са насутим тереном у залеђу и са валобранима у зони насеља;
- обалоутврда за заштиту високих обала од рушења.

Заштита од унутрашњих подземних вода подразумева одржавање режима нивоа подземних вода, према дефинисаним критеријумима, применом дренажних система, постављених са унутрашње стране брањеног подручја, дуж тока Дунава. Дренажни системи се реализују у складу са хидрогеолошким условима, комбинацијом отворених канала, самоизливних бунара и пумпних станица.

Шумско и пољопривредно земљиште (ливаде и пашњаци) заузимају потези у обухвату границе плана, на улазу у насеље из правца Доњег Милановца, између коридора државног пута, потока Мало Ковилово и Јеремијиног потока, као и на улазу у насеље из правца Кладова, преко пута постојеће локације гробља.

Табела бр. 1. - Биланс постојеће намене земљишта

Намена	Површина (ха)	Учешће (%)
Грађевинско земљиште	51,65.45	19%
<i>1.1. Земљиште јавних намена</i>	31,33.95	11,5%
Основна школа	1,21.61	0,45%
Насељски центар (здравство, култура, МЗ, пошта, зелена пијаца)	1,32.10	0,5%
Фудбалско игралиште	1,63.48	0,6%
Гробље	0,69.47	0,25%
Неуређено зеленило	0,40.35	0,15%
Зона приобаља	1,03.27	0,4%
Плажа	0,74.55	0,3%
Неуређена зона приобаља	11,28.57	4,2%
Шеталиште-променада	0,09.19	0,05%
Посебна намена	1,01.12	0,4%
Саобраћајнице	11,90.24	4,4%
<i>1.2. Земљиште осталих намена</i>	15,72.20	5,8%

Породично становање	15,40.04	5,7%
Мотел	0,03.97	0,01%
Кафана „Панорама“	0,10.86	0,03%
Црква	0,17.33	0,06%
<i>1.3. Неизграђено земљиште</i>	4,59.30	1,7%
Водно земљиште	169,30.97	63%
Река Дунав	162,28.68	60%
Потоци и канали	6,47.44	2,5%
Марина	0,50.23	0,45%
Пристан за бродове	0,04.62	0,05%
Пољопривредно и шумско земљиште	48,34.18	18%
Ливаде, пашњаци	20,70.52	7,7%
Шума	27,63.66	10,3%
Укупно	269,30.60	100%

Табела бр. 2 - Биланс планиране намене грађевинског земљишта

Грађевинско земљиште у грађевинском подручју	Површина (ха)	Процент учешћа (%)
ЗА ЈАВНЕ НАМЕНЕ		
Насељски центар	1,30	2
ОШ „Светозар Радић“	1,01	1,8
Нова дечја установа	0,13	0,6
Визиторски центар	1,68	2,3
Гранична полиција	0,13	0,5
Плажа	1,45	2,1
Уређено приобаље	0,49	0,8
Шеталиште - променада	0,09	0,1
Јавно зеленило	7,30	10,6
9.1. спортско рекреативни центар	5,16	7,6
9.2. парк	0,82	1,2
9.3. уређено зеленило приобаља	0,82	1,2
9.4. заштитно зеленило	0,50	0,6
Комунални објекти	1,74	2,2
10.1. гробље	1,30	1,9
10.2. ППОВ	0,30	0,2
10.3. електроенергетски објекти - ТС	0,14	0,1
Саобраћај и саобраћајни објекти	13,28	19,7
11.1. државни пут IБ реда бр.17	7,25	10,7
11.2. насељске саобраћајнице	5,59	8,4
11.3. паркинг	0,44	0,6
Водно земљиште	0,96	1,3
12.1. потоци	0,96	1,3
УКУПНО (ЗА ЈАВНЕ НАМЕНЕ)	29,56	44
ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ		
Породично становање	21,00	31
Црква	0,18	0,1
Апартманско насеље	7,20	10,6
Комерцијалне делатности	3,04	4,5

Камп насеље	2,23	3,3
Рибарски кеј	1,48	2,1
Туристички комплекс	1,02	1,5
Наутички центар	1,20	1,7
Комплекс марине	0,22	0,2
Туристички садржаји у зони приобаља	0,70	1
УКУПНО (ЗА ОСТАЛЕ НАМЕНЕ)	38,27	56
Укупно (грађевинско земљиште у грађевинском подручју)	67,83	100

1.2.3. Циљеви Плана детаљне регулације „насеља Текија” у општини Кладово

Основни повод за израду плана је недовољна развијеност свих расположивих, бројних потенцијала. Један од разлога недовољне развијености је недостатак урбанистичке документације, чијом се применом стварају услови за реализацију решења утврђених у планској документацији ширих целина и осталој развојној документацији, којом је обухваћено ово подручје.

Циљ израде плана је стварање законских и планских услова за утврђивање правила уређења и грађења за предметно подручје, у складу са планском документацијом вишег реда.

Основни циљеви уређења и изградње предметног простора су:

- дефинисање и ангажовање свих просторних могућности насеља Текија за дугорочни урванотежени, одрживи економски и социјални развој, усмерен ка процесима европских интеграција;
- потенцирање пограничних, регионалних и туристичких потенцијала у обухвату Националног парка „Ђердап”;
- одређивање оптималног грађевинског подручја насеља, уз рационалније и интензивније коришћење грађевинског земљишта;
- стварање просторних услова за развој широког спектра туристичких активности, у складу са потенцијалима простора;
- обезбеђење потребних површина за јавне намене (за сталне и повремене кориснике простора);
- обезбеђење адекватне заштите животне средине, у складу са режимом заштите III степена у Националном парку „Ђердап”;
- обезбеђење адекватне комуналне, инфраструктурне опремљености простора, у складу са планираном наменом земљишта.

1.3. Хјерархијски однос са другим плановима – планска усклађеност

При процени могућих утицаја стратешког карактера Плана на животну средину, морају се у обзир узети планови вишег реда и планови од значаја за предметни План, због обавезујућих смерница које морају бити имплементирани у предметни План. На то обавезује једно од начела стратешке процене утицаја - начело хјерархије и координације на свим нивоима. Еколошки извештај о могућим утицајима Плана мора да обезбеди и информације о вези са другим плановима од значаја и циљевима заштите животне средине датим у тим плановима, као и начин на који су ти циљеви узети у обзир при изради Стратешке процене.

Плански документи вишег реда од значаја за Стратешку процену утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија” на животну средину:

- Стратешка процена утицаја ППППН НП „Ђердап” на животну средину,
- Стратешка процена утицаја Просторног Плана подручја посебне намене међународног пловног пута Е- 80 - Дунав,
- Стратешка процена утицаја Просторног плана општине Кладово на животну средину.

Остали документи од значаја за израду Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија” на животну средину

- Конвенција о сарадњи на заштити и одржибом коришћењу реке Дунав (ратификована 30.01.2003. године),

- Стратегија Европске Уније за Дунавски регион и акциони план за спровођење стратегије (усвојено 10.06.2010. године),
- План за управљање сливом реке Дунав (усвојен 14.12.2009. године),
- Конвенција о спречавању загађења са бродова МАРПОЛ („Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 1/10).

1.3.1. Стратешке процене утицаја Плана вишег хјерархијског нивоа

Стратешка процена утицаја Просторног плана подручја посебне намене националног парка „Ђердап“

Полазећи од стања квалитета животне средине на подручју Националног парка, утврђене су категорије животне средине са главним изворима загађивања на основу категоризације утврђене Просторним планом Републике Србије (2010) и истраживања рађених за потребе Просторног плана и Стратешке процене, по којима:

- **мали степен загађености (подручје претежно квалитетне животне средине)** имају подручја и локалитети у зонама са режимом заштите III степена Националног парка са релативно неизмењеном природном средином, локални и некатегорисани путеви, рурална насеља и туристичка села у националном парку (Брњица, Добра, Бољетин, Голубиње, **Текија**, Давидовац, Мироч, Петрово село и др.) са неадекватним системом прикупљања и канализације отпадних вода; руралне средине на осталом делу подручја Просторног плана са појавама неадекватне употребе агрохемијских средстава која проузрокује загађивање земљишта;
- **средњи степен загађености (подручје угрожене животне средине)** са средњим утицајем на загађење животне средине са повременим прекорачењем граничних вредности загађујућих материја у ваздуху, води и земљишту и то: шире зоне урбаних насеља без организованог система контроле животне средине (Кладово, Голубац, Мајданпек, Доњи Милановац), постројења за производњу електричне енергије (ХЕ Ђердап 1), привредни и индустријски капацитети (индустријске зоне у Мосни, Доњем Милановцу, широј зони Кладова), локалитет каменолома **Голо брдо (код Текије)** националног парка), зоне интензивне пољопривреде (ван Националног парка), локалитети и зоне бесправне изградње; зоне ексцесивне и јаке ерозије (у доњем току Брњице, доњем току Чезаве, у околини Раденке, Бродице и Волује, подручје између Чоке Њамте и Бољетинског гробана, подручје изнад Голубиња, долина Мале реке изнад Велике каменице и др.); локације постојећих несанитарних сметлишта, локације постојећих и планираних пристана (Голубац, Добра, ПИМ, Лепенски вир, Доњи Милановац, Текија, Кладово), коридори државних путева у границама Националног парк (Ђердапска магистрала и државни пут II реда бр. 106.), коридор железничке пруге и локације трансфер станице у Голупцу, Мајданпеку и Кладову (ван Националног парка).

Заштита ваздуха - Очување квалитета ваздуха на подручју Плана и остваривање вишег квалитета ваздуха на територији НП и осталом подручју плана засниваће се на примени следећих правила и мера заштите за смањење емисија загађујућих материја из постојећих извора загађивања (индустрије у Доњем Милановцу и Мосни и експлоатације минералних сировина у Мајданпеку и каменолома у Брњици и **Текији**, прописивањем и строгом контролом граничних вредности емисија загађујућих материја од стране локалних јединица управе и управљача НП из стационарних и покретних извора загађивања на целој територији НП, на основу утврђених европских и националних стандарда.

Заштита вода - Заштита вода на територији НП и осталог подручја плана од намерног или случајног загађивања и других утицаја који могу неповољно да делују на издашност изворишта и здравствену исправност воде за пиће засниваће се на примени следећих правила и мера заштите:

- очувању квалитета воде Дунава у IIа класи и унапређење квалитета осталих водотокова до прописане класе квалитета (I, IIа, изнимно реке Пек у III/IV класи);
- успостављању и спровођењу режима и мера санитарне заштите постојећих и планираних изворишта водоснабдевања (Царине и Песак (Кладово), у сливу горњег тока Пека и Буковске реке (Мајданпек), Усије (Голубац), реке Косовица, Слатинска реке (узводно: Ваља Маре) и река Замна, изворишта подземних вода за водоводе **Текије**, Дobre, Д.Милановца, Сипа, и свих локалних изворишта сеоских насеља на подручју НП „Ђердап“ и на осталом подручју Плана);
- строгој контроли промета и коришћења опасних супстанци на Дунаву као и контроли расутих терета у зони пристаништа и бродоградилшта;
- строжијим критеријумима за пречишћавање отпадних вода, са продуженом биоаерацијом и ширењу и модернизацији канализационе мреже насеља са одговарајућим ППОВ у општинама и градовима, као и у сеоским насељима у којима је могуће обавити санитацију;

- изградњом ППОВ општег типа у Кладову, које би обезбедило пречишћавање у Кладову (насељима од Караташа до Костола), **Текији**, Д.Милановцу, Голупцу и Мајданпеку и свих оближњих насеља повезаних на те канализационе системе;
- систематским праћењем квалитета вода: редовно праћење вредности показатеља квалитета вода и редовно праћење састава отпадних вода пре испуштања у реципијент.

Заштита земљишта - Заштита и очување квалитета земљишта ће бити организована применом следећих правила и мера:

- систематско праћење квалитета земљишта: праћење концентрације тешких метала, арсена и азота у земљишту (у контактним зонама експлоатације минералних сировина);
- спровођење техничке и биолошке рекултивације деградираних површина у површинским пољима експлоатације минералних сировина, локалних сметлишта и депонија;
- одвијање површинске експлоатације у границама валоризованих еколошких зона и постојећим границама одобрених истражних права, без отварања нових површина којима би се могао угрозити постојећи земљишни фонд;

Планско опредељење у погледу третмана **комуналног отпада** јесте затварање свих постојећих несанитарних депонија и сметлишта, чишћење речних корита и инфраструктурних коридора (посебно на простору НП) од нелегално одложеног комуналног отпада и преусмеравање укупних токова отпада ка планираним регионалним депонијама за Браничевски и Зајечарски округ. Планирана евакуација отпада вршиће се изградњом рециклажних дворишта (центара за сакупљање са кратким временом складиштења) у режиму заштите III степена или зелених острва/прикупљања отпада путем мобилних центара у режиму заштите II степена у оквиру НП и трансфер станицама у планском подручју ван граница НП.

Планско опредељење је да се упоредо са преусмеравањем отпада на регионалне депоније, а најкасније до 2012. године изврши систематско затварање, ремедијација и рекултивација сметлишта, детаљно геолошко и хидротехничко истраживање и анализа квалитета подземних вода у непосредној близини свих некадашњих депонија, због процене еколошке угрожености земљишта и прецизирање мреже локација рециклажних дворишта, из којих би се отпад превозио на место прераде или коначног одлагања и то:

- општина Кладово, 3 рециклажна дворишта - у **Текији**, Петровом Селу и Сипу.

У рециклажним двориштима би се обављала сепарација отпада на органске и неорганске компоненте.

Стратешка процена утицаја Просторног Плана подручја посебне намене међународног пловног пута Е- 80 - Дунав

Заштита изворишта

На подручју Просторног плана је релативно ограничен број квалитетних регионалних изворишта воде за снабдевање насеља. Од великог значаја су и бројна мања и средња изворишта (од Голупца низводно до Неготина), јер се из њих снабдевају локални или групни водоводи, за које не постоји адекватна замена. Нека локална изворишта су угрожена депонијама, које се налазе у зони хидрауличког утицаја (депоније Кладова, Сипа, Вајуге, итд), или их угрожававају канализациони изливи у близини водозавхвата (**Текија**). Због тога је од изузетног значаја да се хитно реализују мере заштите свих наведених изворишта, почев од успостављања прописаних зона заштите, па до реализације потребних мера, пре свега измештања депонија, санације терена и побољшање санитације насеља (завршетак канализација и ППОВ).

Основни дугорочни **општи циљеви** заштите животне средине у коридору пловног пута су:

- валоризација утицаја коридора на животну средину и на поједине делатности и структуре у зони коридора;
- решавање еколошких конфликта између активности које се реализују на пловном путу и утицаја осталих изграђених инфраструктурних система и пратећих објеката са животном средином;
- дефинисање мера за заштиту и унапређење животне средине кроз еколошки одрживо планирање нових садржаја у оквиру граница Плана, посебно за спречавање загађивања вода (из индустрије, енергетике, домаћинства и пољопривреде), земљишта, ваздуха, утицаја буке (у индустријским постројењима, лукама и пристаништима), као и дефинисање мера за прикупљање и одлагање чврстог комуналног и индустријског отпада и заштите од удеса и загађења опасним материјама;
- обезбеђивање услова за еколошки одрживи друштвено-економски развој ширег подручја пловног пута, кроз рационално коришћење земљишта, енергије, вода и ресурса и спровођење мера заштите животне средине, заштите природе и непокретних културних добара.

Стратешка процена утицаја Просторног плана општине Кладово

Концепција заштите животне средине на територији општине Кладово заснива се на:

- обезбеђењу **квалитетне животне средине**, што подразумева чист ваздух, довољне количине квалитетне и хигијенски исправне воде за пиће, затим очуваност пољопривредног земљишта, екосистема и биолошке разноврсности, квалитетне површине за рекреацију и туризам, уређеност насеља и сл;
- постизању **рационалне организације, уређења и заштите простора** усклађивањем његовог коришћења са могућностима и ограничењима у располагању природним ресурсима (пољопривредно земљиште, шуме, воде и др.) и створеним вредностима, односно оптимално управљање и коришћење природних ресурса;
- **заустављању даље деградације природне средине** (ваздух, вода, земљиште и др.) одређивањем стања, приоритета заштите и услова одрживог коришћења простора;
- предузимању адекватних мера уз успостављање система **контроле свих облика загађивања** и праћења стања квалитета животне средине;
- подизању и јачању **нивоа еколошке свести, информисања и образовања** становништва о еколошким проблемима укључивањем јавности у доношење одлука у погледу мера заштите животне средине.

Посебни задаци заштите произлазе из анализе стања, проблема, ограничења и потенцијала општине, као и приоритета за решавање еколошких проблема, а у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Као **посебни задаци** могу се издвојити:

- стварање услова за укључивање Кладова у међународне еколошке токове Подунавске регије;
- повећавање регионалне трансграничне сарадње на очувању животне средине и унапређењу њеног постојећег квалитета;
- очување и заштита постојећих и потенцијалних изворишта водоснабдевања;
- активирање система за пречишћавање отпадних вода;
- решавање проблема депоновања отпада;
- извођење транзитног саобраћаја из града;
- смањење загађености ваздуха реконструкцијом котларница;
- функционално и технолошко осавремењавање инфраструктурних система првенствено у циљу очувања животне средине.

Оперативни задаци и мере заштите природе:

- Заштита и унапређење природних потенцијала Општине као основе изградње њеног идентитета и развоја. У склопу интегралне заштите природе и њених ресурса потребно је предузети:
 - заштита еколошки осетљивих подручја како би се одржале биолошке функције, ток материје и енергије као и структура предела која одговара датом станишту;
 - заштиту и еколошки одрживу употребу земљишта високих бонитетних класа пројектима који ће развијати пољопривреду али и чувати биодиверзитет земљишта;
 - спречавање ерозије земљишта;
 - избегавање промене нивоа подземних вода, које могу да воде разарању и трајном оштећењу земљишта;
 - сачувати природни биљни покривач као и приобалну вегетацију форланда Дунава
 - очување шума представља приоритетни задатак због вишеструке користи које оне пружају, као што су економско искоришћавање (огрев, грађевински материјал) затим заштита земљишта од ерозије, ловни туризам, сакупљање плодова и др.;
 - природне и природи блиске воде, као и њихове обале и природне ретензије, треба задржати, унапредити и поново успоставити (барске и мочварне биотопе у форланду Дунава, ушћа река Дунавског Кључа у Дунав, рит код Кладова, ретензије у Кладову);
 - потребно је извести регулацију бујица које депонују велике количине материјала у Дунав и језера. Регулацију вода треба урадити што је могући ближе природи;
 - на заштиту и побољшање климе, укључујући микроклиму, треба утицати мерама заштите природе и неге предела. Шуме и остала подручја са повољним климатским утицајем, као и главне правце измене ваздуха, треба задржати и унапредити;
 - у насељима и селима треба заштитити и унапредити постојећа природна станишта, као и шуме, живице, дрвореде, потоке, рибњаке и остале еколошки значајне мале структуре (приобална вегетација реке Реке, Велике реке, Подвршке реке, остаци шума и др.);
 - треба избећи оштећење подручја значајних за рекреацију и доживљај предела (одстрањивање депонија смећа уз Дунав). У сврху рекреације погодне површине треба заштитити и, где је неопходно, неговати, уредити и задржати проходним или учинити проходним;
 - у близини насеља треба обезбедити довољно површина за рекреацију и формирати систем зелених и отворених површина насеља;

- природне ресурсе, уколико су необновљиви, користити штедљиво и заштитнички (потенцијале пијаће воде: изворе и издани; шумске ресурсе); Коришћење обновљиве енергије је од нарочитог значаја (даља истраживања термоминералних вода, сунчева енергија, енергија ветра);
- заштитити историјске културне пределе,
- подржати националне и интернационалне иницијативе умрежавања подручја заштите природе (повезивање НП "Ђердап" са пределом изузетних одлика на Румунској страни у оквиру Карпатске конвенције; заштиту влажних станишта у оквиру иницијативе "WWF Dunav-Karpati" и др.);
- укључивање у европску иницијативу формирања "Стаза наслеђа" (ECOVAST Initiative "Heritage Trails"). Циљ формирања европских "стаза наслеђа" је успостављање мреже природних и културних предела и историјских места како би се подржала интересантна и разноврсна туристичка понуда;
- систематско праћење и детаљније проучавање климатских промена које се дешавају у поднебљу регије. Једна од заштитних мера је подизање ветрозаштитних појасева који ће ублажити ударе ветра у насељима и у туристичким центрима.

1.4. Преглед постојећег стања животне средине на подручју Плана

За поступак процене утицаја Плана детаљне регулације насеља Текија у општини Кладово на животну средину коришћени су подаци о простору из постојеће документације као базе података, подаци добијени увидом, евидентирањем и идентификацијом извора загађивања на терену, на основу којих је извршена процена стања животне и степена угрожености природних вредности и еколошког капацитета простора.

На основу утврђених конфликта, проблема и потенцијала у простору обухваћеном Планом и постојеће документације врши се процена квалитета животне средине (воде, ваздуха, земљишта, нивоа буке).

1.4.1. Квалитет ваздуха

На основу увида у стање на терену и у окружењу, можемо рећи да негативан утицај на квалитет ваздуха на предметном подручју имају:

- Индивидуална ложишта и котларнице на чврсто и течено гориво,
- Саобраћајне активности на државном путу I реда, општинским и насељским саобраћајницама,

Индивидуална ложишта стамбених и радних објеката представљају тачкасте изворе загађења са сезонским карактером емисије. Сагоревањем чврстих горива у ложиштима долази до емисије SO₂, чађи и седиментних материја, који у зависности од густине насељености могу довести до оптерећења животне средине у зимском делу године. Неопходна је оријентација ка употреби еколошки прихватљивих извора енергије са циљем смањења емисије загађујућих материја у ваздух.

Саобраћајне активности представљају мобилни извор загађења на деоници државног пута IB реда број 17, који прати ток Дунава и пролази кроз центар насеља и осталим насељским саобраћајницама у обухвату плана. Негативни утицаји на животну средину пореклом од одвијања саобраћаја зависе од обима, структуре и карактеристика саобраћаја, климатских услова и карактеристика саобраћајнице. Емисија издувних гасова у друмском саобраћају потиче од сагоревања горива – бензина, дизела, ТНГ-а и природног гаса у моторима са унутрашњим сагоревањем. Загађујуће материје које потичу од друмског саобраћаја било да се ради о путничким, теретним возилима или двочкашима су:

- Прекурсори озона (CO, NO_x, NMVOC_s),
- Гасови који стварају ефекат стаклене баште (CO₂, CH₄, N₂O),
- Киселе супстанце (NH₃, SO₂),
- Чврсте честице - PM,
- Канцерогена једињења PAH_s и POP_s (полициклични ароматични угводоници и постојани органски загађивачи),
- Отровне супстанце – диоксини и фурани,
- Тешки метали - олово, кадијум, манган, арсен, никл, хром, цинк.

Сваки утрошени литар фосилног горива произведе приближно 100 г угљен монооксида, 20 г испарљивих органских једињења, 30 г азотних оксида, 2,5 г угљен диоксида и бројне штетне и отповне материје једињења сумпора, олова и чврсте честице.

1.4.2. Квалитет површинских и подземних вода

Доминантан водоток у границама Плана је Дунав, док остале површинске токове чине канали и потоци: Јеремијин, Мало Ковилово, Мисијевски, Одуш и Текија. Дунавски регион је велики међународни хидролошки басен и еколошки коридор. Ово захтева и регионални приступ очувању природе, просторном планирању и управљању водама. Србија је као чланица Међународне комисије за заштиту реке Дунав, у децембру 2009. Године, усвојила План за управљање сливом реке Дунав који предвиђа конкретне мере које треба применити до 2015. године како би се у Дунаву и његовим притокама успоставили здрави екосистеми и постигло одрживо коришћење воде у сливу Дунава. План за управљање сливом реке Дунав и његово основно истраживање, мониторинг и анализа издвојили су четири главна проблема у вези са квалитетом воде (површинске и подземне, као и њеног хемијског и еколошког стања) дуж Дунавског слива:

- **Органско загађење:** проузроковано испуштањем делимично прерађених или непрерађених отпадних вода које потичу од агломерација, индустрије и пољопривреде. Органско загађење доводи до поремећаја у нивоу кисеоника код површинских вода и има директан негативан утицај на водени екосистем.
- **Загађење нутријентима:** проузроковано испуштањем фосфата и азота у пољопривреди (насталих као последица обраде земље - минерална ђубрива или као последица сточарства - стајњак) и испуштањем непрерађених отпадних вода из индустрија и из градских подручја. Загађење хранљивим састојцима обично изазива еутрофикацију и на тај начин подстиче убрзани раст алги и других непожељних биљака које утичу на друге организме и напослетку смањују квалитет воде.
- **Загађење опасним супстанцама:** углавном проузроковано индустријским отпадним водама, испуштањем материја насталих као последица рударских активности и случајног испуштања. Загађење отровним супстанцама може озбиљно угрозити екосистем (и водени и копнени) и директно утицати на здравље људи.
- **Хидроморфолошке промене на рекама и језерима:** прекидање речног и станишног континуитета, раздвајање суседних мочварних/плавних подручја и хидролошке промене значајно утичу на квалитет воде. Речни континуитет је такође веома битан како би се омогућило најугроженијим врстама, попут јесетре, да очувају своју самоодрживу популацију. Такође, мора се узети у обзир и утицај на еколошко стање воде и на пример њена равнотежа седимента.

Према Уредби о категоризацији водотока и Уредби о класификацији вода („Сл. гласник РС“ бр. 5/68), река Дунав, у делу тока кроз Србију, је сврстана у II класу, у којој се не смеју прекорачити количине опасних материја у водама (Правилник о опасним материјама у водама, „Сл. гласник РС“ бр. 31/82).

Мерења која редовно обавља РХМЗ Србије показују да је по објективним критеријумима квалитет воде Дунава на излазу из Србије незнатно бољи него на улазу. Објашњење за овакво стање је донекле захваљујући и акумулацији у Ђердапу, која делује попут великих таложника. Квалитет воде Дунава на улазу у Србију (код Бездана) је по проценту засићења кисеоником ван класа, док је према више других параметара укупно у III/IV класи. Код ушћа Тимока, на излазу из Србије, квалитет воде Дунава је најчешће у III класи. Генерално, може се констатовати да је квалитет воде Дунава у III класи на простору Србије.

Табела бр. 3. - Квалитет воде Дунава на профелима кроз Србију

Станица	Растворени кисеоник	Процент засићења O ₂	БПК-5	ХПК	Степен сапаробности	Највероватнији број коли-клица	Суспендоване материје	Растворене материје	рН	Видљиве отпад материје	Боја	Мирис	Стварна класа	Захтевана класа
Бездан	I	ВК	III	I	II	IV	III	I	II	I	I	I	III/IV	II
Апатин	I	III	III	I	II	III	III	I	II	I	I	I	III/IV	II
Нови Сад	II	III	III	I	II	III	III	I	II	I	I	I	III	II
Земун	II	III	II	I	II	III	III	I	II	I	II	I	III	II
Панчево	II	III	III	I	II	III	ВК	I	II	I	I	I	III	II
Смедерево	II	III	II	I	II	III	III	I	I	I	I	I	III	II
Добра	II	III	II	I	II	III	III	I	I	I	I	I	III	II

Текија	II	II	II	I	II	III	II	I	I	I	I	I	III	II
Радујевац	II	III	III	I	II	III	III	I	I	I	I	I	III	II

Дунав, у зони насеља Текија, трпи утицаје испуштања непречишћених комуналних отпадних вода из зоне становања, утицаје у зони марина и пристаништа и речног граничног прелаза, испуштања атмосферских вода из зона становања.

Водоснабдевање

Систем за снабдевање водом насеља Текија састоји се од бунара у алувијону Дунава, пумпне станице, резервоара, потисно-доводног цевовода и разводне мреже насеља. Вода се потисном пумпом захвата из бунара и преко разводне мреже насеља потискује у резервоар. У деловима дана, када је потрошња већа од дневног максимума, вода се захвата из резервоара, чиме се врши изравнање неравномерности потрошње. Разводна мрежа је изведена у целости и на њу су прикључена сва домаћинства у насељу, као и војни објекат.

Квалитет воде у изворишту је у директној зависности од квалитет воде у Дунаву. За предметно подручје је специфичан конфликт у положају изворишта и испуста нетретираних отпадних вода насеља Текија, што директно угрожава извориште.

Контролу квалитета воде за пиће, на територији општине Кладово, врши Завод за заштиту здравља „Тимок“ из Зајечара. Узорци за контролу узимају се два пута месечно на четири мерна места. Посматрано на годишњем нивоу, на свим системима водоснабдевања у општини Кладово проценат тестова који са аспекта бактериолошке исправности воде за пиће не задовољавају прописане услове износи 9-16%. Хемијска неисправност испитиваних узорака углавном се односи на повишено присуство флуорида. Концентрација флуорида у води кретала се и до 2 mg/l, а максимално дозвољена концентрација износи 1,2 mg/l (Правилник о опасним материјама у водама, Службени гласник СРС, бр.31/82).¹

У наредном периоду је неопходно израдити Елаборат о зонама санитарне заштите изворишта и утврдити и одржавати зоне санитарне заштите изворишта водоснабдевања у складу са Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС“ бр. 92/2008).

Одвођење отпадних вода

Насеље Текија нема систем за пречишћавање отпадних комуналних вода, већ се ове воде без икаквог третмана испуштају у Дунав. Велики проблем представља, чињеница да се отпадне комуналне воде испуштају у зони изворишта водоснабдевања у алувијону Дунава и тиме директно угрожавају извориште, водоснабдевање и здравље становништва.

Комуналне отпадне воде карактеритичне садржај биоразградивих органских материја, азотних и фосфорних једињења, масноћа, детерџената и микроорганизама. Састав комуналних отпадних вода зависи од животног стандарда и начина живота становништва док се њихова количина може изразити путем норматива l/стан/дан.

На основу искуствених и литературних података може се доћи до оквирне количине санитарно-фекалних вода по становнику и то по обрасцу:

$$V = v / \text{становнику} * \text{број становника}$$

где је

V - укупан запремински проток

v/становнику – запремински проток по становнику

Обзиром да у границама Плана детаљне регулације по подацима из Пописа 2002. године живи 967 становника, а да норма за домаћинства износи 170 l/становнику/дан², може се очекивати да максимална продукција санитарно-фекалних отпадних вода неће прелазити 164390 l/дан (164,4 m³/дан).

Табела бр. 4 - Типичан квалитет домаћих употребљених вода³

Параметар квалитета воде	Јединица	Концентрација	
		Опсег	Просечно
Укупне суспендоване материје	mg/l	390-1230	720

¹ Дејан Ф., Данијела Б., Велимир Ш., *Анализа и оцена стања квалитета вода у општини Кладово, Гласник српског географског друштва*, 2006

² Проф. Др Божо Далмација (2009.): *Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини*, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет Департман за хемију

³ Metcalf & Eddy, inc. (2006.): *Wastewater engineering, Treatment, Disposal and Reuse*

Растворене материје	mg/l	270-860	500
Суспендоване материје	mg/l	120-400	210
Таложне материје	mg/l	5-20	10
pH	mg/l	6-9	8
Биохемијска потрошња кисеоника, BPK ₅	mg/l	110-350	190
Укупни органски угљеник, ТОС	mg/l	80-260	140
Хемијска потрошња кисеоника, НРК	mg/l	250-800	430
Азот укупни (као N)	mg/l	20-70	40
Азот органски (као N)	mg/l	8-25	15
Слободни амонијак (као N)	mg/l	12-45	25
Нитрити (као N)	mg/l	0	0
Нитрати (као N)	mg/l	0	0
Фосфор укупни (као P)	mg/l	4-12	7
Фосфор органски (као P)	mg/l	1-4	2
Фосфор неоргански (као P)	mg/l	3-8	5
Хлориди	mg/l	30-90	50
Сулфати	mg/l	20-50	30
Масти у уља	mg/l	50-100	90
Испарљива органска једињења	µg/l	<100->400	100-400
Укупне колиформне бактерије	N ⁰ /100 ml	10 ⁶ -10 ¹⁰	10 ⁸
Фекални колиформи	N ⁰ /100 ml	10 ³ -10 ⁸	10 ⁶
Cryptosporidium oocysts	N ⁰ /100 ml	10 ⁻¹ -10 ²	10 ⁰
Giardia lamblia cysts	N ⁰ /100 ml	10 ⁻¹ -10 ³	10 ¹

Табела бр. 5 - Загађења у отпадној води и утицај на реципијент

Загађење	Утицај на реципијент
Суспендоване материје	Суспендоване материје таложењем образују муљ. Муљ представља резервоар токсичних и перзистентних једињења - доминантно антропогеног порекла; Главни утицај на водени екосистем је елиминација хране за организме, као и бројности риба и других организама услед смањеног продирања светлости.
Биодеградабилне органске материје	Састоје се од протеина, угљених хидрата и масти; биодеградабилне материје се мере у облику BPK и ХПК. Ако се испуштају нетретиране у околину, њиховом биолошком стабилизацијом се смањује извор природног кисеоника што доводи до образовања септичких услова.
Нутријенти (укупни азот, нитрати, нитрити, укупни фосфор, фосфати)	Нутријенти доводе до еуторфикације. Овај процес подразумева бујање биљака и алги услед чијег труљења расте број сапрофитних организама и самњује се количина кисеоника у води. Недостатак кисеоника у води доводи до угинућа организама са једне стране, а са друге услед недостатка кисеоника разлагање органских материја није потпуно, што утиче на квалитет воде. Са променом квалитета воде мења се и састав врста у датом екосистему. Распадањем појединих врста алги ослобађају се ендотоксини (алкалоиди, циклични полипептиди).
Синтетичке органске материје (феноли, детерџенти и пестициди)	Сапуни и детерџенти су површински активне једињења која мењају површински напон воде и концентришу се на површину воде. Са променом површинског напона воде мења (смањује) се размена кисеоника са ваздухом и даље, због смањења количине кисеоника у води долази до изумирања живог света у њој што опет подстиче анаеробан процес. Синтетичке површинске активне материје су постојане у води и њихова разградња може да потраје и до неколико месеци. Пестициди су токсичне, мутагене, тератогене и канцерогене материје које су постојане у природи и кумулирају се у ткивима организама и на тај начин улазе у ланац исхране.
Тешки метали	Тешки метали су токсични. Захваљујући способности биакмулације и биоконцентрације, када једном доспеју у живи организам улазе у ланац

	исхране. Због токсичних особина, одређени тешки метали могу имати негативан утицај на биолошки процес пречишћавања, као и на живот у водотоку.
Растворене неорганске материје	Неоргански конституенти (калцијум, натријум, хлориди, бикарбонати) у већим количинама могу утицати на физичке карактеристике воде у реципијенту у смислу промене боје и замућења, као и промену рН вредности и тврдоће воде. Промене ових карактеристика воде негативно утичу на стеновалентне организме и у том смислу могу променити сатав врста у екосистему.
Патогени	Патогени организми су преносиоци заразних болести.

У плану је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода уз северну границу Плана детаљне регулације.

Атмосферске воде са пласног подручја се одводе преко потока и канала који дренажу насеље и представљају колекторе атмосферске воде. У њиховом саставу се могу наћи угљоводоници, огрански и неогрански угљеник, азотова једињења (амонијак, нитрити и нитрати), тешки метали (кадијум, бакар, цинк, гвожђе и никл), чврсте материје (таложне, суспендоване и растворене честице) и полиароматизовани угљоводоници (бензопирен). По укупној бактериолошкој загађености, атмосферске отпадне воде су сличне санитарним. Количина и квалитет атмосферских вода зависи од:

- интензитета и учесталости падавина,
- начина одржавања комуналне хигијене,
- броја и интензитета моторног саобраћаја,
- загађења атмосфере,
- климатских услова.

За наведене потоке није вршено мерење квалитета воде, али обзиром на састав атмосферских вода, може се очекивати да је квалитет ових водотокова у зони насеља нарушен. Кишна канализација на подручју плана треба да омогући одвођење атмосферских вода са саобраћајница, кровова и осталих уређених површина, а до реципијента. Зауљене атмосферске воде са саобраћајница и паркинга је потребно упуштати у реципијент тек након третирања у сепараторима уља и масти.

1.4.3. Квалитет земљишта

Планско подручје је испресецаано потоцима и каналима који имају бујични карактер у периодима обилних падавина што изазива појачану ерозију земљишта. Негативни утицаји на квалитет земљишта се могу јавити и услучају појаве великих вода на реци Дунав. У зони приобаља Дунава земљиште је од негативних утицаја воде заштићено применом 3 типа објеката: - насипа са заштитном висином у односу на највише нивое успора са заштитном облогом, - обалоутврдом са насутим тереном у залеђу и са валобранима у зони насеља, - обалоутврдом за заштиту високих обала од рушења.

Антропогене појаве и процеси који доводе до угрожавања квалитета земљишта јесу:

- промена намене земљишта,
- недовољна комунална опремљеност,
- неадекватно депоновање отпада,
- саобраћајне активности.

Промена намене земљишта је доминантни вид угрожавања земљишта у поступку планирања, обзиром на очекивано проширење грађевинског подручја насеља, чиме се врши пренамена пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско. На овај начин ће се извршити пренамена продуктивног земљишта и тако трајно изгубити из укупног фонда пољопривредног и шумског земљишта на територији општине Кладово.

Недовољна комунална опремљеност подручја преставља посебан проблем, због постојања несанитарних септичких јама, које су узрок неконтролисаних излива санитарно-фекалних отпадних вода у земљиште.

Неадекватно депоновање отпада на такозваним „дивљим депонијама“ узорак је негативних утицаја на квалитет земљишта пре свега због инфилтрације процедурних вода са депоније у земљиште чиме се нарушава његов хемијски састав.

До загађења земљишта може доћи од одвијања саобраћаја на саобраћајницама обухваћеним Планом. У току експлоатације саобраћајница јављају се емисије разних полутаната од којих су најзначајнији ПАХ (полициклични ароматски угљиководици) и неки метали. Они се јављају хабањем пнеуматика и кочница, хабањем возила као и истицањем уља и горива. Значајни нивои загађивања тла неће бити изражени због малог саобраћајног оптерећења. Негативни утицаји на тло најизраженији су у зони од максимално 5.0 m дуж пута. Дуж саобраћајница долази до благог

повећања салинитета што је последица посипања коловоза (мешавином индустријске соли и ризле) у зимским месецима, односно спирања на земљиште поред коловоза.

1.4.4. Ниво буке и вибрација

Извори буке су саобраћај, активности услужних делатности, спољашње инсталације и уређаји. Комунална бука није временски ограничена и делује непрекидно, чак и у времену одређеном за одмор, спавање и рекреацију. Бука пореклом од саобраћаја вероватно превазилази дозвољене нивое и у дневном и у ноћном периоду у близини деонице државног пута IБ реда број 17 што у одређеним случајевима може представљати проблем по околно становништво. Значајан извор буке је речни гранични прелаз као и пристаништа и марине у зони насеља.

Табела бр 6. - Граничне вредности индикатора буке на отвореном простору

Намена простора	Ниво буке у dB (A)	
	За дан и вече	За ноћ
Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	40
Туристичка подручја, кампови и школске зоне	50	45
Чисто стамбена подручја	55	45
Пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
Градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
Индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне бука не сме прелазити граничну вредност у зони са којом се граничи	

Бука негативно утиче на психичко и физичко здравље људи и има директан утицај на орган слуха као и на остале органе и организам у целини. Повишени ниво буке може довести до:

- Поремећаја сна,
- Кардиоваскуларних проблема,
- Поремећаја менталног здравља,
- Сметњи у говорној комуникацији,
- Умањења способности за рад и учење,
- Оштећења слуха.

1.4.5. Флора и фауна

Зелене површине на подручју Плана су највећим делом неуређене. Рече је о површинама под шумом и ливадама у југозападном и крајњем североисточном делу планског подручја. Мале површине под зеленилом се налазе у зони речног граничног прелаза и дуж дела деонице државног пута у самом центру насеља. Дуж обале се налазе неизграђене и неуређене површине обрасле рудералном вегетацијом, која је у градској средини веома значајна фактор и инструмент за постизање квалитетне животне средине. Она има велики заштитни биопотенцијал јер са једне стране акумулира штетне материје из ваздуха (пепео, чађ, прашину, гасове - CO₂, SO₂, NO_x, тешке метале), а истовремено продукује кисеоник, има естетски и здравствено-хигијенски значај и улогу у биоиндикацији загађености замљишта и ваздуха у урбаној средини, као и стања и квалитета животне средине. У залењу планског подручја се простире храстова шума која неутралише наегативне утицаје активности у насељу и доприноси добром квалитету животне средине на овом подручју.

Дунав

Фитопланктонски организми се често користе као биоиндикатори како текућих, тако и стајаћих вода. Проучавањем фитопланктонских заједница Дунав је класификован као β – мезосапробна. Квалитативном анализом фитопланктона утврђено је да највећи број таксона чине силикатне, док су зелене алге субдоминантне. Биомаса фитопланктона у Дунаву показује знатна варирања што је у директној корелацији са бројношћу индивидуа у јединици запремине. Апсолутни минимум густине биомасе фитопланктона у Дунаву забележен је у Текији, а и иначе се минимална бројност често помера на узводне локалитете. Приметно је да нагли пад у бројности фитопланктона на овом сектору Дунава прати и нагли пад суспендованих честица у води. Узроке неочекиване смањене продукције фитопланктона треба тражити у сложеним абиотичким и биотичким интеракцијама овако специфичног екосистема са нестабилним абиотичким чиниоцима који нема обележја праве акумулације, али ни праве реке.

У погледу броја врста фитобентоса, подручје прве Ђердапске акумулације врло је разноврсно и по броју присутних врста перифитона и епифитских алги (34 - 36) међу најбогатијим је секцијама Дунава у Србији. Најбројнији представници у перифитону су силикатне алге, а за њима зелене алге. Модрозелене алге релативно су слабо заступљене, а проценат заступљености Euglenophyta је у Дунаву уопште занемарљив и није их ни било у подручју прве Ђердапске акумулације. Процена сапробног статуса на основу структуре заједнице фитобентоса указује да је вода тог подручја β- мезосапробна и са вредностима нижим од узводних секција, што представља повољну средину за рибље насеље у њој.

Макрозообентос, тј. заједница организама фауне дна има велику улогу у екосистему Дунава, јер интегрише физичко-хемијске промене у акватичном станишту са последицама таквих промена по заједнице акватичних организама. Сем што је изузетно важна као трофичка основа еколошки најшире групе бентофагних врста риба у слатководним екосистемима, бентофауна је од изузетног значаја и као објекат биомониторинга ради оценоквалитета копнених вода, посебно текућица.

Тренд великог повећања бројности зообентоса у односу на период пре изградње Ђердапских брана и формирања акумулација додатно подупире убрзану еутрофикацију услед засипања седиментима и успора воде у овом делу. Повећано задржавање нутријената условљава и повећање природне продукције зообентоса у доњим, низводним деловима подручја (од 3 - 22 g m⁻²), што је многоструко више од природне продукције у узводним секцијама (1.5 - 2.5 g m⁻²). На основу структуре заједнице зообентоса, квалитет воде овог дела Дунава оцењен је у највећем периоду времена као β-мезосапробни, али се креће преко β-α мезосапробног до α-β мезосапробног, што указује да је вода најчешће у оквиру II класе. Све то указује да диверзитет и продукција зообентоса на делу рибарског подручја НП Ђердап обезбеђују повољну трофичку основу за природну продукцију рибљег фонда.⁴

Поређењем библиографских података о истраживању Дунава у сектору кроз НП Ђердап од пре 20 и 40 година са резултатима истраживања спроведеним у периоду од 2000. до 2003. године, констатоване су значајне промене у структури целокупне хидробиоценозе. У насељу фауне дна из групе мекушаца и амфиподних ракова запајају се крупне промене које се огледају у доминацији еуривалентних, космополитских и експанзивних врста као што су *Dreissena polymorpha*, *Sphaerium spp*, *Pisidium spp*, *Corophium curvispinum* и *Dicerogammarus haemobaphes*. Са друге стране, запажа се мање и ређе присуство понто-каспијских амфипода као што су врсте рода *O. Pontogammarus* и пужева из групе *O. Prosobranchia* (*Theodoxus spp*, *Fagotia spp*). У насељу риба потврђују се резултати ранијих истраживања у којима се констатује одсуство или веома ретко (појединачно) присуство врста из породица *f. Clupeidae* (харинге) и *f. Acipenseridae* (изузев кечиге - *Acipenser ruthenus*) и све веће присуство алохтоних азијских врста као што су бели и сиви толстолобик, бели амур и посебно, сребрни караш (бабушка), које су се добро прилагодиле условима у Дунаву и врше притисак на аутохтоне врсте, а нарочито Дунавског шарана. Дошло је и до смањења бројности популација врста: *Gymnocephalus baloni*, *G. cernuus*, *Zingel streber*, *Tinca tinca*, док су врсте *Carassius carassius*, *Leucaspilus delineaes*, *Gobio kesleri*, *Chalcarburnus chalcoides*, *Gasterosteus aculeatus*, *Pungitius platygaster* су посебно ретке могу бити окарактерисане као потенцијално угрожене врсте. Поред конкутентских односа са алохтоним врстама, разлог смањења броја појединих аутохтоних врста риба је и у претераном излову и лошим условима за полагање икре.⁵

Приобаље Дунава насељава више врста птица: корморан (*Phalacro corax*), лиска (*Fulica atra*), мала бела чапља (*Ergetta garzetta*), сива чапља (*Ardea cinerea*), бела рода (*Ciconia ciconia*), галебови (*Laridae*), црна рода (*Ciconia nigra*).

1.4.6. Управљање отпадом

На територији обухваћеној Планом детаљне регулације „насеља Текија“ настају следеће врсте отпада:

- комунални отпад,
- комерцијални отпад,
- бродски отпад.

Комунални отпад је отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства. Врсте и количине отпада нису мерене, а не постоје ни уверења о карактеризацији и категоризацији отпада на основу којих би се утврдио

⁴ Програм управљања рибарским подручјем „Национални парк Ђердап“ од 1040 до 940 км за период од 1. Јануара 2011 до 31. Децембра 2020. године

⁵ В. Симић и С. Симић (2004.), *Макробескичмењаци и рибе у делу дунава кроз Национални парк „Ђердап“ и могућности заштите у IN SITU и EX SITU условима*, Институт за биологију и екологију, Природно-математички факултет, Универзитет у Крагујевцу

његов морфолошки састав релевантан за простор у границама Плана. Морфолошки састав комуналног отпада на територији Републике Србије приказан је табеларно.

Табела бр. 7 - Морфолошки састав комуналног отпада на територији Републике Србије⁶

Компонента	Састав (%)
Органски отпад	50,16
Отпад од пластике	12,73
Отпад од картона	8,23
Стакло	5,44
Папир	5,34
Текстил	5,25
Пелене за једнократну употребу	3,65
Метал	1,38
Фине честице	7,82

Комерцијални отпад је отпад који настаје у привредним субјектима, институцијама и другим организацијама, које се у целини или делимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског отпада.

Бродски отпад настаје као последица одвијања речног саобраћаја на реци Дунав. Генерисање бродског отпада се врши у зонама марина, пристана и речног граничног прелаза. У овим зонама се очекује стварање отпада које потиче са бродова и чамаца и то:

- комуналног отпада,
- рециклабилног отпада (папир, пластика, стакло),
- опасног отпада (отпадно уље и филтри, зауљена опрема за чишћење),
- отпадног муља.

Неадекватно управљање отпадом, отпадним водама и уљима са бродова може имати негативан утицај на квалитет воде у Дунаву и на водене организме, али и птице и човека. Нарочито је опасно испуштање уља и нафтних деривата. Ове материје на површини формирају „мрљу“ која онемогућава продирање светлости и кисеоника у воду и тиме онемогућава фотосинтезу, што пре свега погађа планктонске организме који су прва и веома важна карика у ланцу исхране водених екосистема. Масне мрље на површини воде могу да доведу до угинућа птица услед тровања и лепљења перја. Проблем је веома дуг процес разградње природним путе, па се морају примењивати неке од техника прикупљања или разградње ових материја како би се у што краћем року уклониле из воденог екосистема.

Бацање неопасног отпада и испуштања комуналних отпадних вода са бродова у реку, такође, има негативан утицај на екосистем реке кроз негативан утицај на квалитет воде и утицај на станиште. Отпад у води, у зависности од врсте, може остати неразграђен дуги низ година, нарушава станишта и естетске вредности подручја и има велики допринос укупном загађењу екосистема.

1.4.7. Природна и непокретна културна добра

Увидом у планску документацију и Централни регистар заштићених природних добара, Завода за заштиту природе Србије, утврђено је да се простор обухваћен Планом детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово налази на подручју Националног пара Ђердап у оквиру зоне са режимом III степена заштите. Зона III степена заштите, располаже вредностима предеоног, биолошког и гео диверзитета, првенствено је у функцији обезбеђења целовитости подручја Ђердапа као заштићеног природног добра, и на којој се предвиђају селективно и ограничене коришћење природних ресурса, активности на унапређењу заштићеног подручја, животне средине и културно-историјских вредности, развој села, побољшање економског стања и услова живота локалног становништва, изградња стамбених и инфраструктурних објеката и објеката за потребе туризма и других делатности заснованих на принципима одрживости.

Укупна флора и фауна Ђердапа чини главну компоненту биодиверзитета овог подручја и представља највећу природну вредност Националног парка „Ђердап“. Климатски услови, специфично земљиште, сложен рељеф и близина Дунава, омогућили су у Ђердапској клисури очување једне од најбогатијих, најсложенијих реликтних вегетација у југоисточној Европи.

Према Уредби о Еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“ бр. 102/2010) Ђердап је:

- Међународно значајна подручја за птице (RS041IBA) - IBA подручја (Important Bird Areas): установљена по програму BirdLife International под именом: Ђердап, које обухвата простор Националног парка (са 170 забележених и око 200 претпостављених врста. У

⁶ Стратегија управљања отпадом за период 2010.-2019. године („Сл. Гласник РС“ бр. 29/10)

посебно значајне врсте птица за Ђердап спадају: мали корморан (*Phalacrocorax rugosus*), орао кликтавац (*Aquila pomarina*), патуљаста орао (*Hieraeetus pennatus*), белорепан (*Haliaeetus albicilla*), сури орао (*Aquila chrysaetos*), сиви соко (*Falco peregrinus*), прдавац (*Circus cygnus*), црна рода (*Ciconia nigra*), буљина (*Bubo bubo*), уралска сова (*Strix uralensis*), ђук (*Otus scops*), бела чиопа (*Apus melba*), даурска ласта (*Hirundo daurica*);

- Међународно значајна биљних подручја – IPA подручја (Important Plant Areas), установљена по програму Plantlife International - PlantEuropa под именом: Ђердап и Кладово-Радујевац;
- Одабрана подручја за дневне лептире – PBA подручја (Prime Butterfly Areas) по програму *Butterfly Conservation Europe*, установљена под именом: Ђердап (са укупно 104 врсте и 8 циљних врста);
- Emerald подручје (RS0000012) идентификовано/установљено под именом Национални парк Ђердап као део мреже подручја (*Emerald Network of Areas of Special Conservation Interest - AsCI*) значајних са становишта примене Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Бернска конвенција) у Србији; ИБА и ЕМЕРАЛД подручја представљају окосницу европске еколошке мреже НАТУРА 2000 кроз коју се врши примена кључних аката ЕУ у области заштите природе - Директива о стаништима (*Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora*) – на основу које се идентификују и штите тзв. *Special Areas of Conservation (SACs)* и Директива о птицама (*Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds*) – на основу које се идентификују и штите тзв. *Special Protection Areas (SPAs)*.
- река Дунав са обалским појасом представља еколошки коридор од међународног значаја – омогућава повезивање са еколошким мрежама суседних земаља у складу са међународним прописима;

Национални парк „Ђердап“ је и:

- Резерват биосфере – Национални парк Ђердап као једно од 8 подручја у Србији која су, са наше стране, планирана за установљење резервата биосфере по програму UNESCO „Човек и биосфера“ (MaB);
- Подручје светске баштине – Национални парк Ђердап као подручје на прелиминарној листи (*Tentative List*) добара које је Република Србија предложила за упис у UNESCO листу добара светске баштине на основу Конвенције о заштити светске културне и природне баштине (*World Heritage Convention*);
- Рамсарско подручје – водоток и приобаље Дунава на ђердапском сектору идентификовани су, са наше стране, као подручје које испуњава пропозиције Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица, и кандидат је за упис у листу Рамсарских подручја (*List of Wetlands of International Importance of the Convention on Wetlands*);
- Подручје Европског зеленог појаса – Национални парк Ђердап је једно од подручја у Србији које се укључује у програм Европског зеленог појаса (*European Green Belt Project*).

У планском подручју нема непокретних културних добара. Позната археолошка налазишта су истражена и потопљена приликом изградње бране „Ђердап 1“.

1.5. Карактеристике животне средине у зонама где постоји могућност да буде изложена значајним утицајима

Насеље Текија је лоцирана на десној обали Дунава у Ђердапској клисури у зони III степена заштите Националног парка „Ђердап“. Национални парк „Ђердап“ карактерише велика шумовитност (преко 64%) и изразито богатство и разноврсност флоре, фауне геоморфолошких облика и богатство културно – историјских споменика. Око 9% односно 5.500 ha површине Националног парка чини део Дунава који припада Србији, што Национални парк чини и речним националним парком. Државна граница са Румунијом се налази између 400-600м удаљености од обале. У обухвату Плана је најзаступљеније водно земљиште, па затим изграђено грађевинско земљиште, док се продуктивно земљиште у виду ливада и шуме налази само у рубним деловима планског подручја у малом проценту. На планско подручју и у окружењу нема великих загађивача и може се рећи да је квалитет животне средине у великој мери очуван. Без обзира на очуван квалитет животне средине, на планском подручју постоје и фактори који у одређеној мери негативно утичу на медијуме животне средине, па је неопходно предвидети планска решења којима ће ови утицаји бити минимизирани и уклоњени у планском периоду.

Негативни утицаји на животну средину могу се очекивати:

- дуж деонице државног пута првог реда (М-25.1). Саобраћајне активности могу довести до појаве негативних утицаја у животној средини, утицај на квалитет ваздуха, вода и земљишта и повећан ниво буке (у зависности од стања саобраћајница и интензитета саобраћаја).
- У зони речног граничног прелаза, пристаништа, марина и станице за снабдевање пловила горивом у којима Дунав трпи негативне утицаје у случају неадекватног управљања отпадом, отпадним водама, отпадним уљима, каљужним водама са пловила;
- У зони испуста непречишћених санитарно-фекалних отпадних вода из насеља;
- У зони изворишта водоснабдевања услед не постојања утврђених зона санитарне заштите изворишта и постојања конфликта између полажаја изворишта и испуста отпадних вода,
- У зони шеталишта у случају несавесног и неадекватног управљања отпадом;
- у приобаљу Дунава због могућности појаве поплавног таласа услед високог водостаја Дунава;
- у зонама и на појединачним локацијама које нису опремљена комуналном инфраструктуром. У овим деловима градског насеља, за одвођење санитарних отпадних вода користе се септичке јаме, које често не испуњавају ни основне стандарде, што доводи до инфилтрирања фекалних вода у тло, чиме се загађују земљиште и подземне воде;
- у зони насељског гробља, на обали реке Дунав. У овој зони може доћи до негативних утицаја на површинске и подземне воде због накнадног процеђивања распаднуте органске материје.

1.6. Разматрана питања и проблеми животне средине у обухвату Плана

На простору обухваћеном Планом детаљне регулације насеља Текија у општини Кладово су вреднована и разматрана следећа питања стања животне средине:

- стање и квалитет ваздуха,
- стање и квалитет површинских вода и изворишта водоснабдевања,
- стање земљишта (загађеност, деградација, ерозија),
- стање буке,
- стање природе и биодиверзитета,
- управљање отпадом, амбалажом и бродским отпадом.

Разматрани су проблеми и еколошки конфликти у простору:

- загађивање форланда и вода реке Дунав са притокама комуналним и атмосферским отпадним водама услед директног и индиректног упуштања отпадних вода у Дунав и приобаље и наведене потоке (недостатак централног постројења за пречишћавање отпадних вода);
- непостојање утврђених зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања;
- негативан утицај на извориште водоснабдевања услед изливања непречишћених комуналних отпадних вода у близини изворишта;
- утицај на квалитет воде у Дунаву из зона речног граничног прелаза, пумпне станице за снабдевање горивом пловила, пристаништа и марине услед неадекватног поступања са бродским отпадом и отпадним водама са пловила;
- деградација и загађење земљишта, као и вода услед појаве неконтролисаних одлагалишта и депонија отпада и осталих материјала;
- загађење ваздуха и повећан ниво буке пореклом од саобраћајних активности у планском подручју (на првом месту транзитног саобраћаја).

На основу утврђених конфликта, проблема и потенцијала у простору обухваћеном Планом и постојеће документације извршена је процена стања и квалитета животне средине (воде, ваздуха, земљишта, нивоа буке) што представља основ за организацију простора са смерницама и мерама за уређење, коришћење и заштиту простора и животне средине.

Дефинисани су оперативни задаци који обухватају изградњу система еколошке безбедности у свим активностима у простору и животној средини:

- уравнотежено коришћење доступних природних ресурса;
- избор најповољнијег, еколошки најприхватљивијег односа зона становања, пословања, рекреације, туризма и инфраструктуре (имисиони појасеви и зоне, акустичне зоне);
- заштита вредних природних, амбијенталних и урбаних целина, зона и локација;
- ефикасну заштиту, доступност и презентација културних добара;
- ефикасна заштита укупног диверзитета подручја;
- заштита високобонитетног и осталог шумског и водног земљишта;
- управљање отпадом – регионални приступ, смањење количине отпада, повећање степена

- рециклирања и безбедно депоновање свих врста отпада;
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине - стратешке процене утицаја при изради урбанистичких планова нижег реда за зоне на територији насеља;
- примену критеријума и инструмената заштите животне средине при реализацији – изградњи, реконструкцији, адаптацији, промени намене постојећих објеката потенцијалних извора загађивања, кроз процес процене утицаја на животну средину;

Управљање просторним развојем насеља са еколошког аспекта заснована је на:

- стратегији управљања животном средином и систему заштите и унапређивању животне средине, заштити свих вредности, унапређењу стања, ремедијацији деградираних зона и локација и мониторингу животне средине;
- уређивање урбаног центра и повезивање са природним целинама у окружењу уз поштовање мера очувања предеоних и пејзажних вредности и капацитета животне средине.

Разлози за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени утицаја („Сл. гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10), у Извештају о Стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана питања везана за климатске промене, промене озонског омотача и прекогранична загађења. Предметни План није посебно меродаван у потенцијално позитивном или негативном смислу, а са аспекта обавеза према међународним споразумима.

1.7. Приказ варијантних решења Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово

У процесу израде Плана и у поступку процене могућих утицаја стратешког карактера Плана на животну средину, анализирани су следећи аспекти:

- природне карактеристике, постојећа намена простора и створене вредности, стање комуналне опремљености и уређености подручја, досадашњи начин коришћења природних ресурса, постојеће стање животне средине и еколошки услови у простору;
- услови надлежних институција у поступку израде Плана и Стратешке процене утицаја на животну средину;
- циљеви планских докумената вишег хијерархијског нивоа, циљеви секторских планова;
- ниво достигнутог развоја и могућности даљег одрживог развоја подручја, циљеви Плана детаљне регулације „насеља Текија“.

На основу вишекритеријумске анализе и вредновања, планирана је намена простора, правила уређења и правила грађења са интегрисаним мерама заштите животне средине. За процес имплементације Плана, прописане су смернице и мере заштите животне средине, као услов за реализацију планиране намене. Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину разматрана су два могућа варијантна решења:

- **Варијанта - I** - да се План детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово не усвоји;
- **Варијанта - II** – да се План детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово усвоји и имплементира;

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину могу се утврдити кроз процену и поређење постојећег стања и циљева и планских решења, односно поређењем разматраних могућих варијантних решења Плана.

1.7.1. Приказ варијантног решења не усвајања Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово

Плански документ представља основни инструмент управљања простором. Недостатак Плана значи недостатак адекватних мера и услова за организовање активности у простору и његово контролисано коришћење.

Прихватањем **Варијанте I** одржало би се постојеће стање у простору које карактерише:

- негативни утицаји на квалитет вода и земљишта;
- негативни утицаји на квалитет воде за пиће;
- неконтролисано испуштање отпадних вода у рецепијенте.

Варијантно решење не усвајања Плана детаљне регулације насеља Текија може за последицу имати:

- нарушавање основног концепта дугорочног одрживог развоја и стратешких смерница развоја „насеља Текија“;
- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- непланска реализација појединачних пројеката и делатности на локацијама, зонама и целинама које не испуњавају претходне услове заштите простора и животне средине;
- појаву неконтролисаних и непланске градње, што неминовно доводи до деградације, пејзажних и природних вредности на подручју Плана;
- угрожавање квалитета ваздуха, вода, земљишта и здравља становништва;
- непоштовање обавезујућих смерница и мера за уређивање подручја;
- нерационално коришћење и деградација природних ресурса и предеоних вредности подручја;
- непоштовање мера обавезног инфраструктурног и комуналног опремања и уређења, недовољна и неадекватна комунална и инфраструктурна опремљеност појединих делова подручја;
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу.

1.7.2. Приказ варијантног решења усвајања и имплементације Плана детаљне регулације

Циљ израде Плана детаљне регулације насеља Текија је дефинисање планских решења за даљи одрживи развој насеља, заштиту природних вредности (ваздуха, воде, земљишта, биодиверзитета), одрживо коришћење природних ресурса, посебно необновљивих и тешко обновљивих, ревитализација деградираних локација и зона, заштита животне средине и заштита простора у целини. У Плану је извршена свеобухватна анализа подручја, положај и значај, статус земљишта и постојеће структуре, стање инфраструктурне и комуналне опремљености, предности, потенцијали, ограничавајући фактори и услови надлежних институција. Дата је анализа и процена развојних могућности за основне поставке Плана.

Прихватањем **Варијанте II** стварају се се услови за побољшање квалитета живота становништва, уз спровођење мера заштите животне средине прописаних Планом и Стратешком проценом утицаја. Усвајање Плана детаљне регулације представља варијантно решење којим се стварају услови за:

- одрживи развој на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине;
- рационалну организацију и уређење простора у границама утврђених грађевинских подручја;
- очување еколошког интегритета, регенеративног и апсорпционог капацитета простора и здравља становништва;
- заштиту природне и животне средине, (заштиту од аерозагађивања, загађивања подземних и површинских вода, земљишта, заштиту од прекомерне буке, управљање отпадом и отпадним водама);
- дефинисање мера заштите при реализацији појединачних пројеката у границама Плана уз обавезну процену утицаја на животну средину, пројектовање и спровођење мера заштите, мера управљања акцидентом и контрола стања животне средине;
- праћење и контролу стања животне средине (мониторинг);
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа;
- укључивање јавности у процес планирања и доншења одлука везаних за развој предметног подручја.

1.8. Резултати консултација са заинтересованим органима и организацијама

У поступку израде Концепта плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Све консултације су релевантне за процес процене и израду Стратешке процене утицаја Плана, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су кроз процес процене вредновани и имплементирани у планска решења. Консултације су обављене и прибављени су услови, мишљења и сагласности од следећих надлежних и заинтересованих институција, органа, организација:

- Завод за заштиту природе Србије, Нови Београд, број 03- 2150/2 од 24.09.2010.године;
- Завод за заштиту споменика културе Ниш, број 926/2 од 18.10.2010.године;

- Министарство одбране–Управа за инфраструктуру, Београд број 2991-4 од 05.11.2010. године;
- ЈВП „Србијаводе“, ВПЦ „Сава – Дунав“, РЈ Неготин, број 440/2-10 од 23.09.2010.године;
- МУП Републике Србије, Одељење за ванредне ситуације у Бору, број 217-897/10 од 09.09.2010. године;
- ЈП „Јединство“, Кладово, број 2867/1 од 01.12.2010.године;
- ПД за дистрибуцију електричне енергије, „Југоисток“ Ниш, Електротимок Зајечар, број 7657/2 од 05.10.2010.године;
- ЈП „Електромрежа Србије“, број III-18-03-134/1 од 14.09.2010.године;
- „Телеком Србија“, Дирекција за технику, Извршна једница Зајечар / Бор, Зајечар, број Т-5206-371937/2 од 08.12.2010.године;
- ЈП „Национални парк Ђердап“, Доњи Милановац, број 2198 од 23.07.2010.године;
- ПД за производњу електричне енергије „Хидроелектране Ђердап“, број 60-583 од 09.09.2010.године и број 35/1-535 од 24.12.2010.године;
- ЈП „Путеви Србије“ Београд, број 853-11506/10-1 од 23.09.2010.године
- Републички сеизмолошки завод, Београд, број 021-722-1/10 од 13.09.2010.године;
- Републички хидрометеоролошки завод, Београд, број 92-III-1-91/2010 од 10.09.2010.године;
- Дирекција за унутрашње пловне путеве „Пловпут“, Београд, број 11/173-1 од 03.09.2010.године.

2.0. Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја

Општи и посебни циљеви Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово, дефинисани су и изведени из општих и посебних циљева и захтева заштите простора и животне средине утврђених у плановима и секторским документима вишег реда, доступном документацијом урбаног уређења, инфраструктурног и комуналног опремања од значаја за ово подручје, услова надлежних органа и институција, као и значајних питања, постојећих просторних и еколошких проблема у обухвату Плана. Еколошком проценом Плана ће, у циљу остваривања општих и посебних циљева заштите простора и животне средине, бити обезбеђен приказ могућих утицаја планираних намена на животну средину, као и смернице за даље поступање при имплементацији Плана.

Општи циљеви Стратешке процене утицаја се дефинишу на основу смерница, захтева и циљева заштите животне средине проистеклих из планских докумената вишег реда, постојећег стања и капацитета простора и захтева за управљање животном средином за планирани развој подручја насеља Текија. Стратешки циљеви заштите животне средине дати одредбама планова вишег реда представљају полазне основе за дефинисање општих циљева Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“. Општим циљевима је постављен оквир за даљу разраду и дефинисање посебних циљева и избор индикатора за мерење и праћење њиховог остваривања, све у циљу управљања животном средином и остваривања одрживог просторног развоја подручја Плана.

Посебни циљеви Стратешке процене утицаја Плана на животну средину утврђени су на основу анализе стања животне средине, значајних и битних питања, проблема, ограничења и потенцијала подручја Плана, као и приоритета за решавање еколошких проблема у складу са општим циљевима и начелима заштите животне средине. Еколошки одговорно планирање и коришћење простора у Плану детаљне регулације „насеља Текија“, представљају услов превентивне заштите и побољшања стања у простору и животној средини.

Избор индикатора Стратешке процене врши се на основу карактеристика простора и стања животне средине у границама Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово. Дефинисани индикатори представљају квантитативне показатеље на основу којих се прати степен достигнутог постављених циљева.

Дефинисаним индикаторима Стратешке процене утицаја добијају се подаци о:

- квалитету ваздуха,
- стању површинских и подземних вода,
- водоснабдевању,
- стању земљишта,
- стању шумске вегетације,
- карактеристикама и стању фауне и флоре,
- стању природних вредности и културном наслеђу,
- инфраструктурној и комуналној опремљености подручја,
- условима становања, условима рада и урбаном стандарду.

Табела бр. 8 – Општи и посебни циљеви са избором индикатора

Општи циљеви	Посебни циљеви	Индикатори
1. Заштита здравља и побољшање квалитета живота локалног становништва и стварање услова за одмор и рекреацију и развој туризма;	Заштита изворишта водоснабдевања, обезбеђивање квалитетне воде за пиће	Стање и капацитет изворишта водоснабдевања Квалитет воде за пиће на изворишу
	Смањење изложености становништва загађеном ваздуху	Број људи оболелих од болести респираторних органа
	Смањење нивоа буке и вибрација у изграђеним подручјима и у појасу државних коридора	Ниво буке и вибрација у зонама становања Број спроведених мера на смањењу нивоа буке и вибрација
	Стварање услова за одмор и рекреацију	Процентуални удео површина намењених за одмор и рекреацију Процентуалани удео јавних зелених површина
2. Очување и унапређење животне средине на подручју	Смањење емисије загађујућих материја у ваздух до нивоа који не доводи до значајног	Број дана са прекораченом ГБЕ за таложне материје, чађ, SO _x , NO _x , CO, C _x H _x , Pb _x O _x , HCHO

Плана детаљне регулације насеља Текија 3. Заштита и очување постојећих екосистема, укупне биолошке и природне разноврсности;	угражавања животне средине	
	Очување и унапређење квалитета воде у реци Дунав и њеним притокама	Квалитет површинских вода (SWQI индекс) Квалитет отпадних вода које се испуштају у површинске токове
	Успостављање мониторинга статуса вода на подручју Плана;	Бројност аутохтоних врста риба у Дунаву
	Осигурати одрживе популације аутохтоних врста риба (дунавска јесетра) у борби против инвазивних врста;	Број радова на регулацији водотокова Број радова на заштити од поплава
	Спровођење планова управљања ризиком од поплава;	
	Регулација бујичних водотокова на подручју Плана;	
	Спречавање изливања отпадних вода без предходног третмана,	
4. Рационално коришћење природних ресурса, нарочито необновљивих и делимично обновљивих	Подстицање коришћења обновљивих извора енергије, еколошки прихватљивих енергената и успостављање енергетске ефикасности	Процентуални удео енергије која се добија из обновљивих извора Процентуални удео коришћења еколошки прихватљивих енергената
5. Реконструкција постојећих и изградња нових комуналних и инфраструктурних мрежа и система	Повезивање свих домаћинстава на канализациону инфраструктуру;	Процент домаћинстава прикључених на канализациону мрежу
	Пречишћавања свих отпадних вода које настају у границама Плана (комуналних, технолошких, атмосферских) до захтеваних нивоа пре испуштања у реципијент	Квалитет отпадних вода на испустима у реципијент Број радова на изградњи централног постројења за пречишћавање отпадних вода Број уређаја за пречишћавање отпадних вода на радним комплексима Стање канализационе мреже Квалитет воде у реципијенту
	Побољшање стања насељских саобраћајница	Стање саобраћајница, број асфалтираних улица
7. Унапређење система управљања отпадом, смањење количине отпада на извору настанка	Уклањање „дивљих“ депонија, санација и рекултивација локација	Број „дивљих“ депонија и неконтролисаних сметлишта Број радова на санацији и рекултивацији угрожених локалитета
	Одвожење отпада на регионалну депонију	Стање и капацитет регионалне депоније Количина отпада која се одвози на регионалну депонију
	Одређивање локације за сепарацију и разврставање отпада пре одлагања на регионалну депонију, уз спровођење одговарајућих мера заштите	Број потенцијалних локација и њихов положај Опремљеност локације неопходном инфраструктуром Број спроведених мера заштите у фази пројектовања и реализације
8. Контролисани развој подручја уз примену мера и услова дефинисаних Планом као и обавезних мера заштите животне средине	Институционално и нормативно јачање органа за заштиту животне средине	Број отворених општинских канцеларија Број усвојених општински Одлука и прописа
	Успостављање праћења свих облика загађења у границама Плана	Број мерних места, стање мониторинг мреже
	Израда Процена утицаја на животну средину при реализацији Планова нижег реда и поједноначних Пројеката	Број покренутих поступака процена утицаја на животну средину

3.0. Процена могућих утицаја Плана на животну средину

План детаљне регулације насеља Текија је, сагласно критеријумима за оцењивање величине, значаја и вероватноће утицаја (модификована PADC методологија и „MeV Urban“ модел), оцењен према могућим утицајима на:

- стање у простору - постојећа и планирана намена,
- постојећа и планирана грађевинска подручја,
- стање инфраструктурне и комуналне опремљености,
- постојећи и планирани степен рационалности у коришћењу природних ресурса,
- стање природних и културних вредности,
- постојеће и планирано стање и квалитет животне средине,
- постојећи и планирани степен ефикасности заштите животне средине,
- стање мониторинга животне средине.

3.1. Приказ процењених утицаја варијантних решења Плана, поређење и избор најповољнијег варијантног решења са аспекта заштите животне средине

Предложена варијантна решења су вреднована са аспекта могућих негативних утицаја и ефеката у простору и капацитета за њихово спречавање и ограничавање.

При процени могућих утицаја вредновани су негативни утицаји и негативни ефекти због:

- ризика од загађивања животне средине услед неадекватног (неконтролисаног) управљања простором,
- ризика од загађивања животне средине услед неадекватне инфраструктурне и комуналне опремљености простора (генерисање отпада и отпадних вода, појава буке, загађења ваздуха, земљишта, вода, неконтролисана сеча и прореда шума, појава ерозионих процеса).

При процени могућих утицаја вредновани су позитивни ефекти и разматрани су са аспекта:

- смањење изложености становништва загађеном ваздуху,
- смањења коришћења фосилних горива за загревање индивидуалних објеката и коришћење еколошки прихватљивих енергената,
- реализације планиране саобраћајне матрице подручја Плана,
- реализације планиране комуналне инфраструктуре,
- обавезног третмана свих отпадних вода пре упуштања у реципијент,
- акустичног зонирања простора и реализације техничких мера заштите.

Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину разматрана су два могућа варијантна решења:

- **Варијанта - I** - да се План детаљне регулације „насеља Текија“ не усвоји;
- **Варијанта - II** – да се План детаљне регулације „насеља Текија“ усвоји и имплементира;

Поређење варијантних решења извршено је на основу позитивних и негативних утицаја које би варијантна решења имала у простору односу на:

- Природне вредности, стање животне средине, природна добра, биљне и животињске врсте као и укупан биодиверзитет на подручју Плана и у окружењу;
- Створене вредности, демографске карактеристике, стање и очуваност културног наслеђа, привредне активности;
- Предеоне и пејзажне карактеристике подручја;
- Инфраструктурну и комуналну опремљеност подручја;
- Просторне и урбанистичке услове и параметре и могућност контролисаног управљања простором.

Еколошки прихватљивије решење је оно које омогућава:

- примену мера за спречавање негативних утицаја у простору и животној средини;
- рационално коришћење природних ресурса у планској поставци;
- дефинисање еколошких зона и целина;
- спровођење мониторинга животне средине;
- поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

Табела бр. 9 - Поређење варијантних решења

ВАРИЈАНТНА РЕШЕЊА	ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Наставиће се са негативним утицајем на квалитет изворишта водоснабдевања и угрожавањем здравља становништва и негативним утицајима на квалитет воде у Дунаву и притокама услед неадекватног управљања отпадним водама
Варијанта II	Стратешка процена утицаја као саставни део Плана условиће реализацију планских решења са циљем очувања природних вредности подручја и стварање услова за праћење стања животне средине	
	СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Опасност од непланског заузимања простра, непланске изградње без поштовања услова и параметара дефинисаних Планом и стварања „дивљих“ депонија и сметлишта
Варијанта II	Реализација планираних намена, садржаја и функција према условима и мерама заштите, очување, ревитализација и адекватна презентација културног наслеђа	
	ПРЕДОНЕ ВРЕДНОСТИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Неопостојање планске основе за заштиту очување и уређење постојећих предеоних целина.
Варијанта II	Унапређење предеоно-пејзажних карактеристика подручја кроз очување и унапређење природних и антропогених предела на подручју Плана	
	ИНФРАСТРУКТУРА	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Даље нарушавање и деградација природних вредности, животне средине и здравља становништва услед недовољне инфраструктурне опремљености и непоштовања мера и услова заштите животне средине
Варијанта II	Реализација планираних инфраструктурних капацитета ће повећати доступност подручја и омогућити коришћење простора уз очување капацитета животне средине на планском подручју и умањење негативних утицаја	

	УСЛОВИ И ПАРАМЕТРИ	
	Позитивни	Негативни
Варијанта I		Непостојање урбанистичких параметара, правила уређења и грађења, опасност од непланске изградње, нерационалног коришћења земљишта и угрожавања животне средине
Варијанта II	Поштовање прописаних урбанистичких параметара омогућује даљи развој планског подручја уз укључивање мера заштите, минимизирања негативних утицаја и повећање позитивних ефеката	

Избор Варијанте II – усвајање Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово представља најбоље понуђено решење са аспекта контролисаног управљања простором, заштите природних ресурса и животне средине (квалитета ваздуха, вода, земљишта, биљног и животињског света, биодиверзитета), заштите културног наслеђа и природних добара и у складу је са еколошким начелима и принципима одрживог развоја. Предлог Плана је у сагласности са постављеном еколошком матрицом и омогућава успостављање еколошке контроле у простору.

3.3. Приказ процењених утицаја Плана на животну средину

Утицаји Плана детаљне регулације насеља Текија анализирани су на релацији: извори утицаја - утицаји - ефекти и последице.

Извори утицаја на квалитет животне средине могу бити планска решења Плана детаљне регулације насеља Текија

Табела бр. 10 Планска решења узета у обзир при процени утицаја плана на животну средину

1.	Проширење спортско-рекреативног центра (уз могућност изградње отворених спортских терена, поливалентног игралишта, кошаркашког игралишта, тениског центра, базена, аква парка), уз изградњу пратећих објеката и садржаја (простор за пословање спортских друштава и клубова, мањи угоститељски објекти, пејзажно уређене зелене површине са дечјим игралиштима);
2.	Уређење колско - пешачких површина унутар спортског центра са циљем повезивања планираних садржаја,
3.	Постављање елемената урбаног мобилијера (јавна расвета, клупе, корпе за отпатке) дуж колско-пешачких коридора и повезивање са мањим зеленим површинама и игралиштима за децу;
4.	Проширење постојеће локације гробља за око 0,70ha;
5.	Реконструкција и доградња постојеће водоводне мреже, уз обезбеђење зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања;
6.	Изградња секундарне мреже водовода Ø100mm, у прстенастом систему, којом би се обезбедило водоснабдевање у зони предвиђеној за проширење грађевинског подручја – где нема водовдне мреже.
7.	Развој атмосферске канализације уз третман потенцијално зауљених атмосферских вода у таложницима-сепараторима, пре упуштања у реципијент;
8.	Реконструкција, доградња канализационе мреже до свих постојећих и планираних објеката и корисника на посматраном простору и изградња постројења за пречишћавање отпадних вода, до захтеваног нивоа;
9.	У зони приобаља, уређење постојећих marina, формирање наутичког центра, уређење плаже, као и реконструкција и проширење два пристана, у центру насеља и поред визиторског центра;
10.	Уређење рибарског кеја, са пратећим садржајима и објектима.
11.	Уређење јавних парковских површина у зони приобаља, уз шеталиште, поред визиторског центра и у оквиру насељског центра.
12.	Задржавање постојећих квалитетних садница, њихова допуна, евентуална постепена реконструкција или замена неодговарајућих врста и опремање објектима урбаног мобилијера (клубе, корпе за отпатке и слично).
13.	Изградња јавног паркинга, капацитета око 6-8 паркинг места за аутобусе и око 60-70 паркинг места за путничка возила, уз локацију визиторског центра
14.	Реконструкција напуштене војне карауле и промена намене у визиторски центар.
15.	Реализовати визиторски центар са пет целина: музејска поставка - изложбени простор, медија простор - за јавне презентације и конференције, мултимедијална библиотека, атеље кустоса и депо визиторског центра.
16.	Реконструкција и побољшања нивоа услуга у постојећим туристичким капацитетима (постојећи мотел, ресторан),
17.	Изградња смештајних капацитета, апартманског (рибарског) насеља, капацитета око 40 апартмана, као и око 25 вила са око 100 смештајних једница, односно за око 120 корисника у првој фази реализације (односно око 300-350 корисника, по реализацији свих планираних капацитета), средње и високе категорије.
18.	Развој комерцијалних делатности на површини од око 3,00 ha које су компатибилне туристичким активностима и у функцији су развоја туризма.

19.	Изградња станице за снабдевање горивом за пловила, поред локације пристана за визиторски центар.
20.	Реконструкција постојећих, насељских саобраћајница (у оквиру постојећих регулационих профила) и изградња нових, у складу са планираном наменом земљишта.
21.	Реконструкција деонице државног пута Ib реда, тако да има две саобраћајне и две ивичне траке;
22.	У делу насеља, где је предвиђено проширење грађевинског подручја, планира се једна нова раскрсница (km 13+947), која омогућава приступ до саобраћајнице која води до визиторског центра и апартманског насеља
23.	Изградња две пешачке пасареле, у зони центра насеља и у зони новог апартманског насеља;
24.	Резервише се потенцијални коридор уз државни пут, као део потеза планираног система „EuroVelo Route 6“ (део мреже европских бициклистичких стаза, односно јединствене инфраструктуре која спаја европске земље).
25.	Јавна расвета саобраћајница се предвиђа уградњом економичних светлосних извора на стубовима нисконапонске мреже као што су натријумове и металхалогене светиљке, одговарајуће снаге, зависно од значаја саобраћајнице.
26.	За потребе потрошача електричне енергије у зони апартманског насеља и зони комерцијалних делатности треба обезбедити нову снагу уградњом нове ТС 10/0,4kV 630 kVA
27.	Дислокација магистралног далековода у зони апартманског насеља и зони комерцијалних делатности да би се омогућила изградња планираних објеката.
28.	Укидање дела трасе иза огранка за ТС „Огранак – Пропозешће – Велики пепо“, чиме се траса помера на приступачнију локацију у односу на предходну а се елиминишу прикључни кабловски водови који су стари и непоуздани.
29.	Изградња нове приступне мреже, оптичког кабла који би заменио садашњи систем преноса, као и проширење централе, које би омогућило пружање нових сервиса и услуга.
30.	Изградња два мултисервисна приступна чвора (MSAN-Multi-Service Access Node), као и изградња припадајуће приступне мреже (подземна), ради децентрализације мреже, предвиђена је

Утицаји на животну средину могу бити механички, физички, хемијски, а објекат утицаја су медијуми животне средине преко којих се утицаји преносе или на која се одражавају. Стратешком проценом утицаја разматрани су могући утицаји које планска решења могу имати на:

- **Природне карактеристике**
 - Квалитет ваздуха
 - Квалитет површинских, подземних вода и изворишта водоснабдевања
 - Квалитет земљишта
 - Степен шумовитости
 - Климатске промене
 - Биљни и животињски свет
 - Заштићена природна добра
- **Предеоне вредности**
 - Уређено зеленило
 - Предеоне типове
 - Ерозију
- **Створне вредности**
 - Демографске карактеристике
 - Здравље људи
 - Инфраструктурну и комуналну опремљеност
 - Ниво буке и вибрација
 - Интензитет јонизујућег и нејонизујућег зрачење
 - Генерисање и поступање са свим врстама отпада
 - Површине јавне намене
 - Заштићена културна добра
- **Урбаничке услове и параметре**
 - Урбанистичке параметере
 - Комуналну хигијену

- Институционални капацитет

Последице утицаја у простору и животној средини јесу промене особина, изгледа или функције. Ефекти/последике утицаја могу бити негативне (деградирање фактора животне средине), позитивне (унапређење квалитета животне средине у границама Плана и у окружењу) и стање без промена.

Процена утицаја на животну средину извршена је на основу величине (интензитета) утицаја које планска решења могу имати на стање у простору. Утицаји се према интензитету промена које изазивају, оцењују бројевима од -3 до +3, где се знак минус односи на негативне, а знак плус на позитивне промене.

Табела бр. 11 - Критеријуми за оцењивање величине утицаја (модификована PADC методологија)

Величина утицаја	Ознака	Значење симбола
критичан, врло негативан	-3	онемогућавање функције у датом простору
већи	-2	у већој мери нарушава стање животне средине
мањи	-1	у мањој мери нарушава животну средину
нема утицаја	0	нема промена у животној средини
позитиван	+1	мање позитивне промене и утицаји у животној средини
повољан	+2	повољне промене и утицаји на квалитет животне средине
врло повољан	+3	Промене битно побољшавају квалитет животне средине

Утицаји планских решења се оцењују са просторног аспекта, односно на према могућностима за њихово територијално распрострањавање. Критеријуми за оцењивање просторне димензије могућих утицаја су:

- локални – локацијски – утицаји на нивоу Плана детаљне регулације насеља Текија;
- општински - утицаји од значаја за подручје општине Кладово;
- регионални – утицаји од значаја за ширу просторну целину – регион;
- национални – утицаји од значаја за ниво Републике Србије;
- међународни – утицаји у прекограничном контексту.

Табела бр. 12 - Значај утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
међународни	V	Могући утицаји у прекограничном контексту
национални	IV	могући утицаји на нивоу Републике Србије
регионални	III	могући утицаји у оквиру региона
општински	II	могући утицаји на нивоу општине Кладово
локални (локацијски)	I	могући утицаји на нивоу Плана детаљне регулације насеља Текија

Приликом процене утицаја планираних активности и садржаја на животну средину узете су у обзир и карактеристике могућих утицаја и то:

- Вероватноћа,
- Сложеност/реверзибилност,
- Временска димензија (трајање, учесталост, понављање),
- Кумулативна и синергетска природа (могућност међусобног заједничког деловања више различитих утицаја из једног или више извора).

Табела бр. 13- Процена утицаја планских решења на животну средину

Планска решења	Природне карактеристике							Предеоне вредности			Створене вредности							Услови - параметри			
	Ваздух	Вода	Земљиште	Шуме	Климатске промене	Биљни и животињски свет (биодиверзитет)	Природна добра	Уређено зеленило	Предеони типови	Ерозија	Демографске карактеристике	Здравље људи	Инфраструктурна опремљеност	Бука	Јонизујуће и нејонизујуће зрачење	Отпад	Јавне намене	Културна добра	Урбанистички параметри	Комунална хигијена	Институционални капацитети
01	+1/I	0	-1/I	0	0	+1/I	0	+2/I	0	0	+2/I	+1/I	+1/I	-1/I	0	-1/I	+2/I	0	+1/I	+1/I	0
02	0	0	-1/I	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	+1/I	+1/I	0	0	-1/I	+2/I	0	+1/I	+1/I	0
03	+1/I	0	0	0	0	+1/I	0	+1/I	0	0	+1/I	+1/I	+1/I	0	0	+1/I	+1/I	0	+1/I	+2/I	0
04	0	-1/I	-1/I	0	0	-1/I	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	+1/I	0	+1/I	0	0
05	0	+2/I	0	0	0	0	0	0	0	0	+2/I	+2/I	+2/I	0	0	0	+1/I	0	+2/I	+2/I	0
06	0	+2/I	0	0	0	0	0	0	0	0	+2/I	+2/I	+2/I	0	0	0	+1/I	0	+2/I	+2/I	0
07	0	+2/I	+2/I	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	+2/I	0	0	0	+1/I	0	+2/I	+2/I	0
08	0	+3/II	+2/I	0	0	0	0	0	0	0	0	+2/I	+2/I	0	0	0	+1/I	0	+2/I	+3/I	0
09	0	+1/I	+1/I	0	0	+1/I	0	0	0	0	0	0	+2/I	+1/I	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	+1/I	0
10	0	0	+1/I	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	+1/I	0	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	+1/I	0
11	+1/I	0	+1/I	0	0	+1/I	0	+2/I	0	+1/I	+1/I	+1/I	0	+2/I	0	0	+2/I	0	+2/I	+2/I	0
12	+1/I	0	+1/I	0	0	+1/I	0	+2/I	0	+1/I	+1/I	+1/I	0	+2/I	0	0	+2/I	0	+2/I	+2/I	0
13	+1/I	0	-1/I	0	0	-1/I	0	0	0	0	0	0	+1/I	-1/I	0	0	+1/I	0	+1/I	+1/I	0
14	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	+1/I	0	0	-1/I	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	0	0
15	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	+1/I	0	0	-1/I	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	+1/I	0	0	-1/I	0	0	0	0	+1/I	-1/I	0
17	0	-1/I	-1/I	-1/I	0	-1/I	0	+1/I	0	0	+1/I	0	0	-1/I	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	+1/I	0

18	0	0	-1/I	0	0	-1/I	0	0	0	0	+1/I	0	+1/I	-1/I	0	-1/I	+1/I	+1/I	0	0	0
19	-1/I	-1/I	-1/I	0	0	-1/I	0	0	0	0	0	0	+2/II	-1/I	0	-1/I	+1/I	0	+1/I	-1/I	0
20	+1/I	+1/I	-1/I	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	+1/I	+2/I	+1/I	0	0	+2/I	0	+2/I	+1/I	0
21	+1/I	+1/I	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	+1/I	+1/I	+2/II	+1/I	0	0	+2/I	0	+2/I	+1/I	0
22	+1/I	+1/I	-1/I	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	+1/I	+2/I	+1/I	0	0	+2/I	0	+2/I	+1/I	0
23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	+1/I	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	0	0	-1/I	0	0	0	0	+1/I	0	0	+1/I	+1/I	+1/I	0	0	-1/I	+2/I	0	+1/I	+1/I	0
25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	+2/I	0	0	0	0
26	0	0	-1/I	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	+2/I	0	-1/I	0	+1/I	0	+1/I	0	0
27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	+1/I	0	+1/I	0	0	0	0
28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0
29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0
30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0	0	+1/I	0	0	0	0

Закључак:

Реализација Плана детаљне регулације неће изазвати значајније негативне утицаје на квалитет животне средине на планском подручју и ширем окружењу. Негативни утицаји се очекују у фази реализације планираних садржаја, краткотрајни су немају значајан просторни обухват. Негативни утицаји ће се највише одразити на квалитет земљишта, услед пренамене и заузимања земљишта за проширење грађевинског подручја на рачун продуктивног земљишта за потребе изградње „Рибарског села“ и пратеће инфраструктуре. Сви потенцијално негативни се могу очекивати у границама Плана детаљне регулације насеља Текија, без могућности угрожавања околних подручја и већих просторних целина (град, регион, република) и прекограничних утицаја.

Најзначајније утицаје на унапређење квалитета животне средине имају планска решења која се односе на повећање површина под уређеним зеленилом, успостављање зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања, пречишћавање отпадних вода, унапређење стања саобраћајне и хидротехничке инфраструктуре и реализацију зона за спорт и рекреацију и развој наутичког туризма. Ова планска решења изазивају повољне промене и утицаје на квалитет животне средине и здравље становништва и имају углавном локални, а нека од њих и регионални значај.

3.4. Мере за ограничавање негативних и увећање позитивних утицаја на животну средину

Заштита животне средине обухвата план мера и посебних правила за превенцију, смањење, спречавање и компензацију негативних утицаја планираног развоја, мере унапређења и побољшања стања, мере заштите прекограничног загађења, мере и посебна правила заштите и мониторинга животне средине. За постизање предвиђеног квалитета животне средине планира се спровођење мера и посебних правила управљања животном средином на подручју наела Текија.

3.4.1. Заштита ваздуха

Загађење ваздуха на подручју Плана детаљне регулације насеља Текија може очекивати као последица емисије из котларница и индивидуалних ложишта током зимског периода, одвијања саобраћаја и повремених утицаја прекограничног загађења. У циљу заштите квалитета ваздуха, потребно је:

- повећати енергетску ефикасност и повећати степен коришћења еколошки прихватљивих извора енергије;
- подићи степен комуналне хигијене;
- извршити фазну реконструкцију насељских саобраћајница и изградњу планираних ускладу са меродавним саобраћајним оптерећењем и тиме обезбедити бољу саобраћајну проточност;
- извршити фазну реконструкцију постојећих и фазну реализацију планираних зелених површина свих категорија, према просторним и локацијским условима;
- формирати зону дрворедног зеленила (једностраног/обостраног, једноредног/дворедног/, једносpratног/вишесpratног), у складу са локацијским условима и рангу насељске саобраћајнице;
- избор врста садног материјала прилагодити основној функцији – заштити од штетних утицаја и поправљању предеоних и пејзажних вредности (аутохтоне, брзорасуће, декоративне врста високих, средњих лишћара и четинара, жбунасте врсте и травне површине);
- успоставити мониторинг квалитета ваздуха према програму, са мерним местом за праћење квалитета ваздуха и мониторинг утицаја прекограничног загађења,
- за све постојећи и планиране објекте, садржаје и радове који представљају изворе загађивања ваздуха, обавезн је поступак процене утицаја на животну средину, и примене најбоње доступне технике и технологије у циљу спречавања и смањена емисије штетних и опасних материја у животну средину;

Посебне мере заштите ваздуха:

Оператер стационарног извора загађивања ваздуха у обавези је:

- да спроведе мере за смањење загађивања ваздуха у поступку пројектовања, градње и редовног рада (коришћења) и мора га одржавати и спровести мере тако да не испушта загађујуће материје у ваздух у количини већих од граничних вредности емисије;
- у случају прекорачења граничних вредности емисије, оператер је дужан да прилагоди рад новонасталој ситуацији или обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- за случај да се у процесу обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, оператер је дужан да примењује мере које ће довести до редукације мириса и ако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
- за планирани, новоизграђени или реконструисани стационарни извор загађивања за који није прописана обавеза израде студије о процени утицаја на животну средину, оператер је дужан да пре пуштања у рад прибави дозволу.

3.4.2. Заштита вода

Мере заштите површинских и подземних вода ће се спроводити у складу са циљевима заштите животне средине: очувања живота и здравља људи, смањења загађења и спречавања даљег погоршања стања воде Дунава и притока, обезбеђења водоснабдевања и несметаног коришћења вода за различите намене, заштите водних и приобалних екосистема Дунава и постизања стандарда квалитета животне средине.

Мере заштите вода:

- забрањено је директно и индиректно загађивање површинских и подземних вода у зони приобаља и тока Дунава;
- комуналне отпадне воде се, пре упуштања у Дунав, морају пречишћавати до квалитета који је прописан за реку Дунаву у овом делу тока (II класа);
- неопходна је изградња постројења за пречишћавање отпадних вода са територије насеља Текија, које ће омогућити пречишћавање отпадних санитарно-фекалних вода до нивоа који одговара квалитету воде у реципијенту или бољем (II класа);
- обавезна је контрола квалитета и количина отпадних вода након пречишћавања у постројењу за пречишћавање отпадних вода, а пре упуштања у Дунав;
- мерења количине и испитивање квалитета отпадних вода вршити преко овлашћене институције (правно лице), у складу са Законом о водама;
- неопходна је реконструкција и изградња канализационе мреже у деловима планског подручја који нису покривени канализационом мрежом;
- у деловима планског подручја који нису покривени канализационом мрежом, дозвољене су искључиво водонепропусне септичке јаме, као прелазно решење до изградње канализационе мреже;
- канализациони систем градити као сепарациони са посебним колектором за одвођење атмосферских вода;
- потребна је доградња постојеће мреже атмосферске канализације;
- са површина за паркирање и осталих површина на којима се може очекивати појава зауљених атмосферских вода, обавезно је канализисање и третман истих у сепаратору таложнику до захтеваног нивоа, пре упуштања у реципијент (атмосферску канализацију/реку Дунав и потоке),
- обавезана је замена старих цемент-азбестних цеви у систему за водоснабдевање, како би се смањили губици у мрежи и обезбедило адекватно водоснабдевање;
- обавезно је измештање постојећег излива комуналних отпадних вода са територије насеља Текија и упућивање вода на третман пре упуштања у Дунав, како би се заштитило извориште водоснабдевања;
- забрањено је испуштање, просипање, разливање са обале или приобаља свих отпадних материја, загађујућих супстанци и опасних материја које директно или индиректно могу доспети у воде Дунава и које могу угрозити квалитет вода и опстанак водних екосистема;
- забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у водама и на водном земљишту реке Дунав;

Мере заштите вода у зони пристаништа и марина:

- у зони пристаништа, марина, граничног прелаза и станице за снабдевање горивом пловила, обавезно је успоставити управљање свим врстама отпада и отпадних вода;
- обавезно је постављање обалских објеката за преузимање бродског отпада у зони постојеће пристаништа, марина и речног граничног прелаза;
- Пристаништа и марине морају бити опремљена системима за одсисавање санитарно-фекалних вода са пловила која се привезују као и уређајима за преузимање уља, уљаних смеша и зауљених вода са пловила;
- забрањено је из пловила испуштање, изливање или избацивање у унутрашње воде штетних предмета или материја, укључујући и уље, деривате уља, који могу проузроковати загађење унутрашњих вода или створити препреку или опасност за пловидбу;
- забрањено је испуштање, изливање или избацивање делова терета или отпада од терета из пловила у унутрашње воде;
- забрањено је спаљивање смећа, муља, талоба и посебног отпада на пловилу;
- забрањено је испуштање отпадне воде са пловила намењених за превоз путника са више од 50 кабина;
- забрањено је премазивање пловила уљем или чишћење спољњег дела пловила с производима чије је отицање у воду забрањено;
- забрањена је употреба система против обрастања пловила који садрже елементе живе, арсена, органске елементе који се користе као биоциди, као и хексахлорициклохексан;
- обавезно је постављање уређаја за преузимање отпадних минералних уља, уљаних смеша, отпадних вода и других отпадних материја са пловних објеката у зони постојеће луке и зони марине;

Посебне мере заштите вода - обавезе носиоца пројеката/оператера:

- носиоци пројеката и оператери - генератори отпадних вода који испуштају отпадне воде непосредно у реципијент дужни су да обезбеде пречишћавање отпадних вода до нивоа који одговара граничним вредностима емисије, односно до нивоа којим се не нарушавају стандарди квалитета животне средине реципијента (комбиновани приступ), узимајући строжији критеријум од ова два;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент или јавну канализацију дужни су да изграде погоне или уређаје за пречишћавање отпадних вода до захтеваног нивоа;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у јавну (насељску) канализацију дужни су да од надлежног органа општинске управе исходују Акт о испуштању отпадних вода у јавну канализацију;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који отпадне воде испуштају у реципијент и јавну (градску, насељску) канализацију, дужни су да поставе уређаје за мерење, да врше континуирано мерење количине отпадних вода, да контролишу и испитују биохемијске и механичке параметре квалитета отпадних вода и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода, који имају уређаје за пречишћавање отпадних вода у обавези су да испитују квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;
- мерења количина и испитивање квалитета отпадних вода врши овлашћена институција (правно лице), у складу са Законом о водама;
- носиоци пројеката и оператери генератори отпадних вода у обавези су да изврше накнаду за загађивање вода (за непосредно или посредно загађивање воде), а који испуштају отпадне воде у сопствену канализацију, водоток, канале, врше сакупљање, одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода системом јавне канализације, испуштају на пољопривредно, грађевинско или шумско земљиште загађујуће супстанце које на непосредан или посредан начин загађују воде, производе, односно увозе ђубрива и хемијска средства за заштиту биља и уништавање корова, као и детерџенте на бази фосфата;
- у циљу заштите реципијента и планираног постројења, Локална самоуправа мора донети Правилник о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у јавну канализацију, као саставни део Одлуке о коришћењу, управљању и одржавању водоводне, фекалне и атмосферске канализационе мреже на територији општине. Овим Правилником се прописују услови и ниво загађења отпадних вода, које поједини технолошки процеси морају испунити при упуштању у мрежу јавне насељске канализације.

Мере заштите изворишта водоснабдевања

Земљиште и водене површине у подручју заштите изворишта водоснабдевања (бушени бунар) у алувиону реке Дунав и у непосредној близини државног пута ИБ реда број 17, у складу са важећом законском регулативом, штите се:

- од намерног или случајног загађивања и свих других утицаја који могу неповољно утицати на издашност изворишта, природни састав, квалитет и здравствену исправност воде;
- обавезним уређивањем и одржавањем зона санитарне заштите;
- применом и провођењем мера забране, превенције, санације, спречавања, контроле и надзора, заштите и мониторинга стања;

За заштиту изворишта водоснабдевања потребно је:

- урадити елаборат о зонама санитарне заштите,
- утврдити површину и просторно пружање зона санитарне заштите.

У циљу заштите вода у изворишту водоснабдевања, дефинишу се зоне заштите изворишта подземне воде:

Зона I изворишта подземне воде, формира се непосредно око водозахватног објекта. Дозвољено је уређење озелењавањем декоративним врстама које немају дубоки корен. Зона се користи искључиво за сенокос. Простор у овој зони се ограђује заштитном оградом на удаљености од 3 - 10m од водозахватног објекта, у циљу спречавања неконтролисаног уласка људи и животиња. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће. Услови и мере за ову зону:

- забрањена је изградња и употреба објеката и постројења која нису у функцији изворишта водоснабдевања;
- забрањено је кретање возила у функцији изворишта водоснабдевања ван утврђених траса, прилаз возилима на моторни погон која нису у функцији водоснабдевања, коришћење пловила на моторни погон, одржавање спортова на води, купање људи и животиња;
- забрањено је напајање стоке;
- забрањен је комерцијални узгој рибе;
- приступ овој зони дозвољен је само лицу запосленом у водоводу;
- забрањена је изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење других делатности забрањених у зонама II и III.

Зона II изворишта подземне воде, обухвата простор са кога вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 50 дана или не може да буде краћа од 50m. Зона I се може изједначити са Зоном II када је водоносна средина у порозној средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој се зони не могу градити и употребљавати објекти, постројења, делатности и користити земљиште, ако то угрожава здравствену исправност воде за пиће. Услови и мере за ову зону:

- стамбена изградња;
- употреба хемијског ђубрива, течног и чврстог стајњака;
- употреба пестицида, хербицида и инсектицида;
- узгајање, кретање и испаша стоке;
- камповање, вашари и друга окупљања људи;
- изградња и коришћење спортских објеката;
- изградња и коришћење угоститељских и других објеката за смештај гостију;
- продубљивање корита и вађење шљунка и песка;
- формирање нових гробља и проширење капацитета постојећих;
- забрањена је изградња или употреба објеката и постројења, коришћење земљишта или вршење других делатности забрањених у зони III.

Зона III изворишта подземне воде, у порозној средини међузрнатог типа, када је подземна вода са слободним нивоом а водоносна средина покривена повлатним заштитним слојем, који умањује утицај загађивача са површине терена и обухвата простор са ког вода дотиче до водозахватног објекта за најмање 200 дана. Зона III се може изједначити са Зоном II, када је водоносна средина издани у порозној средини међузрнатог типа покривена повлатним заштитним слојем који неутралише утицај загађивача са површине терена. У овој зони не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и то:

- трајно подземно и надземно складиштење опасних материја и материја које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- производња, превоз и манипулисање опасним материјама и материјама које се не смеју директно или индиректно уносити у воде;
- комерцијално складиштење нафте и нафтних деривата;
- испуштање отпадне воде и воде која је служила за расхлађивање индустријских постројења;
- изградња саобраћајница без канала за одвод атмосферских вода;
- експлоатација нафте, гаса, радиоактивних материја, угља и минералних сировина;
- неконтролисано депоновање комуналног отпада, хаварисаних возила, старих гума и других материја и материјала из којих се могу ослободити загађујуће материје испирањем или цурењем;
- неконтролисано крчење шума;
- изградња и коришћење ваздушне луке;
- површински и подповршински радови, минирање тла, продор у слој који застире подземну воду и одстрањивање слоја који застире водоносни слој, осим ако ти радови нису у функцији водоснабдевања;
- одржавање ауто и мото трка.

Посебне мере заштите изворишта водоснабдевања

Посебне мере заштите изворишта водоснабдевања дефинишу се у циљу заштите од потенцијално негативних утицаја које могу имати планиране активности у њиховом окружењу. Ово се пре свега односи на утицаје које на извориште има саобраћај на државном путу IБ реда број 17. Смернице којих се треба придржавати су:

- дефинисати зоне заштите изворишта са прописаним режимом коришћења и мерама којима ће се онемогућити штетно дејство на хигијенску исправност воде за пиће;
- обавезно је постављање водонепропусног слоја у циљу заштите и очувања квалитета подземних вода;
- одвођење отпадних вода са саобраћајних површина вршити непропусним каналима;
- транспорт загађујућих материја вршити атестираним превозним средствима;
- обавезно озелењавање у зони проласка саобраћајнице поред изворишта водоснабдевања;

Обележавање заштитних зона - положај водозахватне грађевине у простору, дефинише се географским координантним тачкама;

- за Зону I пописом катастарских парцела и припадајуће катастарске општине или положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата;
- за Зону II и Зону III дефинишу се положајем преломних тачака полигона израженог преко геодетских координата.

3.4.3. Заштита земљишта

Опште мере заштите земљишта обухватају систем праћења квалитета земљишта (систем заштите земљишног простора) и његово одрживо коришћење које се остварује применом мера системског праћења квалитета земљишта:

- праћење индикатора за оцену ризика од деградације пољопривредног земљишта;
- спровођење ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани антропогеним активностима;

Мере заштите земљишта од загађивања и деградације обухватају:

- обавезно планирање и спровђење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за све делатности за које се очекује да ће оштетити функције земљишта;
- носилац пројекта/оператер (или други облици промене својине), при свакој промени власништва, је у обавези да спроводе процену стања животне средине и одређивање одговорности за загађење животне средине;
- носилац пројекта/оператер (продавац или купац) је у обавези да изради извештај о стању земљишта, а за сваку трансакцију земљишта, на коме се дешава или се дешавала потенцијално загађујућа активност;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач или његов правни следбеник, обавезан је да отклони узрок загађења и последице директног или индиректног загађења животне средине и сноси укупне трошкове, који укључују трошкове ризика по животну средину и трошкове уклањања штете нанете животnoj средини;
- носилац пројекта/оператер, потенцијални загађивач у обавези је да изради извештај о стању земљишта који мора бити издат од стране стручне организације, акредитоване за узорковање и испитивање земљишта и воде према SRPS, ISO/IEC 17025 стандарду;
- носилац пројекта/оператер који деградира животну средину дужан је да изврши ремедијацију или санацију деградиране животне средине, у складу са пројектима санације и ремедијације на које ресорно Министарство даје сагласност;

3.4.4. Заштита и унапређење природе, природних добара и предела

На подручју Националног парка забрањено је:

- сећи или уништавати дрвеће, жбуње и осталу вегетацију, кад се тиме угрожава горња граница шуме и нарушава заштита земљишта од ерозије као и на обалама и приобаљу језера, река и њихових притока где су мрестилишта риба, осим санитарне сече;
- уносити неаутохтоне дивље биљне врсте изузев за потребе спречавања ерозије и клизишта у зони режима заштите III степена, уносити неаутохтоне дивље животињске врсте које слободно живе, као и лов дивљачи изузев санитарног и узгојног одстрела у зони режима заштите II и III степена;
- градити објекте или изводити друге радове којима се загађује ваздух и земљиште, погоршава квалитет вода, мења њихова количина, просторни и временски распоред, осим објеката и радова за заштиту од ерозије, бујица и поплава и објеката за потребе водоснабдевања и хидроенергије у зони режима заштите III степена;
- градити нуклеарне објекте, депоновати комуналне и индустријске отпатке, радиоактивне и друге опасне отпадне материјале;

- експлоатисати минералне сировине, осим за привремена позајмишта у зони режима заштите III степена, ако је то одређено просторним планом подручја националног парка;
- користити шумске путеве за јавни саобраћај;
- обављати делатности и предузимати друге радње којима се уништава природа, односно угрожавају обележја националног парка и активности одређене Законом о националним парковима;
- Изградња објеката за депоновање радиоактивног и другог опасног отпада и других објеката којима би се могао загадити ваздух, вода и земљиште, угрозити флора и фауна на подручју националног парка.

Режим заштите III степена:

- забрањује изградњу рафинерија нафте и објеката хемијске индустрије, металуршких и термоенергетских објеката, складишта нафте, нафтних деривата и природног гаса,
- уношење инвазивних алохтоних врста и образовање депонија;
- ограничава изградњу других индустријских и енергетских објеката, асфалтних база, објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурних објеката, складишта индустријске робе и грађевинског материјала, викендица, експлоатацију и примарну прераду минералних сировина,
- образовање објеката за управљање отпадом, изградњу насеља и ширење њихових грађевинских подручја, лов и риболов, формирање шумских и пољопривредних монокултура, примену хемијских средстава и друге радове и активности који могу имати значајан неповољан утицај на природне и друге вредности заштићеног подручја.

3.4.5. Заштита и одрживо коришћење рибљег фонда

У циљу заштите и очувања рибљег фонда, обавезна је:

- примена начела ефикасности и одрживог коришћења обновљивих природних ресурса;
- адекватно планирање коришћења рибљег фонда;
- контрола и праћење стопе риболова како се не би угрозила обновљивост рибљег фонда као природног ресурса.

Основ за управљање риболовним водама рибарског подручја „Националног парка Ђердап“ представља Програм управљања рибарским подручјем национални парк „Ђердап“ од 1040. км до 940. км за период од 1. јануара 2011. до 31. децембра 2020. године.

Из приоритетних циљева заштите и одрживог коришћења рибљег фонда произилазе следећи приоритетни програмски задаци, мере и активности од значаја за део риболовног подручја Ђердап:

- Организовање управљања и одговарајуће опремање риболовног подручја;
- Усклађивање постојеће и израда недостајуће програмске документације у складу са прописаним режимима заштите природе за ово подручје којима ће се на најбољи начин уравнотежити потребе заштите природе, привреде (шумарство, пољопривреда, водопривреда и др.) и локалне заједнице и тако спречити противречности између њихових интереса;
- Спровођење прописаних режима заштите на простору заштитне зоне;
- Успостављање сарадње, посебно са локалним становништвом;
- Евидентирање свих угрожавајућих фактора, са мерама за њихово ублажавање и отклањање;
- Формирање базе података о постојећем стању екосистема и постојећим видовима коришћења.

Мере заштите и одрживог коришћења рибљег фонда:

- у циљу одрживог коришћења рибљег фонда, управљач (корисник) програмом управљања рибарским подручја и посебним актом може ограничити или забранити рекреативни риболов (употребу појединих алата, опреме и средстава уз сагласност Министра) и о наведеним забранама обавести јавност;
- обавезно је прибављање дозволе за обављање привредног и рекреативног риболова;
- управљач (корисник) рибарског подручја је у обавези да прати и спроводи мере заштите и очувања рибљег фонда, изврши обележавање рибарског подручја, изврши категорисање риболовне воде, одреди поједине делове рибарског подручја за мрест и развиће риба (рибља плодишта и сл.), контролише забране, ловостај, спровођење променених режима риболова, спашавање рибе из поплавлених подручја, организује и спроводи едукацију риболоваца, као и да контролише обављање привредног и спортског риболова.

3.4.6. Заштита од буке и вибрација

Опште мере заштите становништва од буке у животној средини насеља Текија, обухватају одређивање акустичних зона у складу са наменом простора и граничним вредностима индикатора буке у тим зонама.

Тихе зоне – заштићене целине и зоне са прописаним граничним вредностима од 50 dB(A) у току дана и 40 dB(A) у току ноћи у којима је забрањена употреба извора буке који могу повисити ниво буке и обухватају:

- подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови

Остале зоне – зоне са мерама за отклањање извора буке и мерама заштите од буке и обухватају:

- туристичка подручја, кампови и школске зоне,
- чисто стамбена подручја,
- пословно-стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта,
- градски центар, занатска, трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница,
- индустријска, складишна и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда.

У овим целинама, зонама, издвојеним локацијама и саобраћајним коридорима морају се примењивати мере за спречавање и отклањање буке и мере заштите од утицаја на окружење са посебним мерама заштите према и у непосредном окружењу тихих зона:

- Носиоци пројеката/оператери који у обављању привредне делатности емитују буку, одговорни су за сваку активност којим се проузрокује ниво буке виши од прописаних граничних вредности,
- Носиоци пројеката/оператери генератори буке су у обавези да примењују мера техничке заштите од буке за све објекте и делатности генераторе буке;
- обавезно је подизање заштиних баријера (вештачких и/или природних) према угроженим зонама,
- бучне радње и операције у оквиру радионица и погона се мора обављати у затвореном простору са затвореним прозорима и вратима објекта;
- извори буке морају поседовати исправе са подацима о нивоу буке при прописаним условима коришћења и одржавања као и упутствима о мерама за заштиту од буке (атест, произвођачка спецификација, стручни налаз о мерењу нивоа буке);
- извори буке се изузетно могу користити и ако прелазе дозвољене граничне вредности у случају елементарних непогода и других непогода, отклањања кварова који би могли изазвати веће материјалне штете, али само за време док те околности постоје о чему је корисник дужан да обавести Одељење за инспекцијске послове;
- мерење буке врше стручне организације, овлашћене од стране Министарства животне средине, рударства и просторног планирања које уједно и прописује услове и методологију мерења буке.

3.4.7. Заштита од нејонизујућег зрачења

Заштита од нејонизујућих зрачења обухвата услове и мере заштите здравља људи и заштите животне средине од штетног дејства нејонизујућих зрачења, услове коришћења извора нејонизујућих зрачења и представљају обавезне мере и услове при планирању, коришћењу и уређењу простора.

Опште мере заштите од нејонизујућег зрачења:

- обавезно је одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обавезно је означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;
- обавезно је спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;

- обавезна је примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- обавезна је контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обавезно је систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- обавезно је информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима и мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

3.4.9. Управљање отпадом и амбалажним отпадом

Опште мере управљања отпадом - надлежни орган општине Кладово:

- доноси Локални план управљања отпадом, обезбеђује услове и стара се о његовом спровођењу;
- уређује, обезбеђује, организује и спроводи управљање комуналним, односно инертним и неопасним отпадом на својој територији;
- уређује поступак наплате услуга у области управљања комуналним, односно инертним и неопасним отпадом;
- издаје дозволе, одобрења и друге акте у складу са Законом,
- води евиденцију и податке доставља ресорном Министарству;
- врши надзор и контролу примене мера поступања са отпадом у складу са законом.

Поступање са комуналним отпадом – мора бити у складу са Локалним планом управљања отпадом. Сакупљање, транспорт, третман и одлагање комуналног отпада са подручја Плана мора бити организовано преко надлежног комуналног предузећа. За ефикасно и еколошки прихватљиво управљање отпадом на подручју Плана, потребно је:

- успоставити сакупљање, транспорт и одлагање комуналног отпада преко надлежног комуналног предузећа, у складу са Локалним планом управљања отпадом;
- поставити судове (контејнере, корпе) за сакупљање отпада уз поштовање принципа примарне селекције отпада;
- редовно пражњење контејнера и корпи и транспорт отпада са локација у складу са условима надлежног комуналног предузећа.

Поступање са **бродским отпадом** је дефинисано домаћом законском регулативом: Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Сл. гласник РС“ бр. 73/10), Законом о водама („Сл. гласник РС“ бр. 30/10), Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10), као и релевантним међународним конвенцијама споразумима и програмима из ове области: Европска директива о водама 2000/60/ЕС, Конвенција о заштити реке Дунав, Конвенција о режиму пловидбе на реци Дунав („Сл. гласник СРЈ – Међународни уговори“ бр. 6/98), Конвенција о спречавању загађења са бродова МАРПОЛ („Сл. гласник РС – Међународни уговори“ бр. 1/10). Дирекција за унутрашње пловне путеве - Пловпут је укључена у пројекат „WANDA“ који има за циљ успостављање одрживог, еколошки прихватљивог и међународно координираног приступа управљању отпадом са бродова - укључујући дефинисање и примену одговарајућих мера - на току реке Дунав.

Мере за управљање бродским отпадом

- обавезно је организовано управљање свим врстама отпада које настају у зони пристана, а потичу са пловила или обалских садржаја,
- обавезно постављање уређаја за преузимање отпадних минералних уља, уљних смеша, отпадних вода и других отпадних материја са пловних објеката у зони пристана и марина,
- комунални отпад са бродова сакупљати у контејнерима, чије пражњење треба поверити надлежном комуналном предузећу,
- са отпадом који има карактеристике секундарних сировина поступати у складу са са Правилником о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл. гласник РС“ бр. 98/10),
- чврст отпад са карактеристикама секундарних сировина (папир, картон, стакло, пластика) и други рециклабилни отпад прикупљати у посебним контејнерима (жичани за папир, картон и пластику, затворени контејнери за стакло) и уступати овлашћеним правним и физичким лицима уз евиденцију,
- марине и пристани морају бити опремљени уређајима и опремом за заштиту животне средине и то:

- комуналном опремом за одлагање отпада:
 - o један контејнер (2 m³) за одлагање чврстог отпада на 50 везова,
 - o један контејнер (200 l) за одлагање отпадних уља на 50 везова,
 - o могућност пражњења санитарно-фекалних вода са пловила на еколошки начин (уређаји за црпљење, канализација, санитарна септичка јама, систем за пречишћавање);
 - o простор за пражњење хемијских тоалета;
- опремом за одржавање акваторије – чамац на моторни погон дужине до 4м за дневно прикупљање чврстог пливајућег отпада у акваторији марине (исти чамац може да се користи и за постављање пливајућих брана).
- системом за одсисавање санитарно-фекалних вода са пловила која се привезују
- у случају изливања опасних материја у Дунав, примењују се најбоље доступне технике за ограничавање простирања и уклањања изливених материја. Постоји више начина за чишћење водених екосистема у случају изливања уља и нафтних деривата, неке од њих су:
 - ограђивање расутих материја и прикупљање са површине воде опремом за упијање;
 - посипање изливених материја хемијским супстанцама које убрзавају разградњу;
 - биоразградња убацивањем микроорганизама у просуте материје.

Управљање амбалажним отпадом - опште мере за управљање амбалажним отпадом се спроводе у складу са:

- условима заштите животне средине које амбалажа мора да испуњава за стављање у промет,
- условима за управљање амбалажом и амбалажним отпадом,
- обавезом извештавања о амбалажи и амбалажном отпаду.

Посебне мере за управљање амбалажним отпадом:

- обавеза произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца је да обезбеди простор за преузимање, сакупљање, разврставање и привремено складиштење амбалажног отпада ако укупна годишња количина амбалажног отпада (стакло, папир, картон и вишеслојна амбалажа са претежно папир-картонском компонентом, метал, пластика, дрво, остали амбалажни материјали) прелази 100 t;
- обавеза оператера је прибављање дозволе за управљање амбалажним отпадом;
- обавеза оператера система, произвођача, увозника, пакера/пуниоца, испоручиоца и крајњег корисника, достављања извештаја о управљању амбалажним отпадом;
- амбалажа коју није могуће поново употребити, као ни поновно искористити путем рециклаже, биоразградње или контролисаног спаљивања, постаје амбалажни отпад намењен за одлагање;
- амбалажа мора бити пројектована и произведена тако да када постане амбалажни отпад омогући рециклажу материјала употребљених у производњи те амбалаже у одређеном масеном проценту;
- амбалажа се идентификује и означава према природним својствима амбалажних материјала који су коришћени у њеној производњи да би се олакшало сакупљање, поновна употреба и поновно искоришћење, укључујући и рециклажу, компостирање, биоразградњу и искоришћење у енергетске сврхе. Амбалажа носи одговарајућу ознаку или на самој амбалажи или на етикети, а уколико величина амбалаже то не дозвољава, на приложеном упутству;
- произвођач, увозник, пакер/пуниоцац и испоручилац дужан је да бесплатно преузме отп од секундарне или терцијарне амбалаже на захтев крајњег корисника;
- крајњи корисник који набавља робу од произвођача, увозника, пакера/пуниоца и испоручиоца може отпад од секундарне или терцијарне амбалаже оставити непосредно на месту набавке или га касније бесплатно вратити;
- произвођач, увозник, пакер/пуниоцац и испоручилац дужан је да, на захтев крајњег корисника, бесплатно преузме амбалажни отпад који није комунални отпад, а потиче од
- примарне амбалаже, уколико за такву амбалажу није прописан посебан начин преузимања и сакупљања;
- крајњи корисник је дужан да прикупи, складишти, одложи или проследи комунални амбалажни отпад, у складу са законом којим се уређује управљање отпадом и законом којим се уређује комунална делатност;
- крајњи корисник је дужан да комунални амбалажни отпад разврстава и/или одвојено складишти, тако да не буде измешан са другим отпадом, како би могао да буде прослеђен или враћен, сакупљен, поново искоришћен, прерађен или одложен у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;

- забрањено је прослеђивање или враћање амбалажног отпада који није комунални отпад комуналним предузећима, осим када за то постоји закључен уговор;
- крајњи корисник мора да обезбеди да амбалажа и амбалажни отпад који није комунални отпад, који се прослеђује или враћа, не буде загађен опасним или другим материјама које нису садржане у упакованој роби, а које чине поновно искоришћење или рециклажу немогућом или изводљивом једино по несразмерно вишем трошку;
- крајњи корисник, као држалац отпада, мора да обезбеди да се са амбалажним отпадом, који је загађен опасним или другим материјама које нису саставни део упаковане робе, поступа у складу са законом којим се уређује управљање отпадом;
- произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац дужан је за амбалажу коју ставља у промет:
 - да обезбеди да комунално предузеће редовно преузима комунални амбалажни отпад;
 - да редовно преузима и сакупља амбалажни отпад који није комунални отпад од крајњих корисника;
 - произвођач, увозник, пакер/пунилац и испоручилац може без дозволе ресорног министарства да прикупља амбалажни отпад, уколико се ради о сопственој повратној амбалажи која је враћена од крајњег корисника, а није више погодна за поновну употребу;
- трговац на велико као крајњи снабдевач и/или трговац на мало није дужан да обезбеди прописано управљање амбалажним отпадом ако се ради о амбалажи на којој постоји декларација претходног снабдевача о томе да он гарантује управљање амбалажним отпадом или ако се ради о амбалажи на којој постоји посебан знак путем кога оператер гарантује да је та амбалажа укључена у његов систем управљања;
- произвођач и увозник хемикалије дужни су да, о сопственом трошку, од трговца прикупе повратну амбалажу у коју је била смештена та хемикалија и настао амбалажни отпад.

3.4.10. Заштита од хемијског удеса

Заштита од хемијског удеса (одредбе SEVESO II Директиве), је заштита од изненадног и неконтролисаног догађаја који настаје ослобађањем, изливањем или расипањем опасних материја, обављањем активности при производњи, употреби, преради, складиштењу, одлагању или дуготрајном неадекватном чувању. На простору обухваћеном Планом детаљне регулације се планира реализација пумпне станице за снабдевање пловила горивом што подразумева складиштење горива као опасних материја у близини обале дунава и потенцијалну опасност од удесне ситуације – изливања горива.

Мере заштите у случају удеса:

- уколико због квара механизације дође до истицања горива, уља и мазива на земљиште, односно у воде Дунава, оператер је у обавези да спречи даље разливање изливане опасне материје баријерама за разливање нафтних деривата на воденим површинама.
- ако нафтни деривати доспеју у воду, обавезно је одмах приступити заустављању ширења нафтне мрље, контаминирану воду пумпом црпи у аутоцистерну и предати акредитованом правном лицу за третман те врсте течног отпада.
- ако као последица акцидента дође до контаминације земљишта, контаминирани материјал одмах прикупити у непропусне судове – бурад са поклопцем и предати их акредитованом правном лицу на даљи третман.
- пристаништа, марине и станица за снабдевање пловила горивом морају бити опремљена плутајућим баријерама за ограничавање ширења нафтних деривата и мобилним уређајима – пумпама за препумпавање изливане материје и загађене воде из Дунава у аутоцистерне.
- у случају испуштања, изливања или изbacивања штетних предмета или материја, односно опасности од испуштања, изливања или изbacивања штетних предмета или материја са пловила, заповедник пловила је у обавези да без одлагања обавести надлежну лучку капетанију, као и пловила која се налазе у близини изливања и што је могуће тачније да им податке о месту, количини и врсти штетних предмета или материја које су испуштене.
- у случају испуштања, изливања или изbacивања штетних предмета или материја, односно опасности од испуштања, изливања или изbacивања штетних предмета или материја са пловила у зони пристаништа и марина предузимају се следећи кораци:
 - заповедник пловила без одлагања обавештава надлежну лучку капетанију, општински штаб за ванредне ситуације, противпожарну јединицу као и пловила која се налазе у близини изливања и што је могуће тачније дати податке о месту, количини и врсти штетних предмета или материја које су испуштене;
 - управљач пристана поставља баријере за спречавање ширења изливених материја;

- мобилним уређајем - пумпом се усисава површински слој воде загађене изливеним уљима и препумпава у аутоцистерну коју на локацију довози интервенциона бригаа (противпожарна јединица),
- по завршетку интервенције врши се чишћење пловила и баријера, чишћење и санација обале,
- прикупљени отпадни материја се предаје акредитованој организацији;
- по санацији потребно је ангажовати акредитовану лабораторију за испитивање квалитета воде у зони погођеној акцидентом, како би се утврдила ефикасност санације и предвиделе даље мере;
- ангажовање стручног тима за акватичне екосистеме за испитивање стања акватичног екосистема реке Дунав (заједноцу бентоса и литорала и ихтиофауна) у зони погођеној акцидентом како би се утврдио степен штете и утицаја акцидента на хидробиоцеонте.

3.4.11. Заштита од могућих прекограничних утицаја

Подручје Плана се простира десном обалом реке Дунав. Река Дунав представља пан-европски коридор VII. На основу критеријума дефинисаних Анексом I Закона о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту ("Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/07), активности на унутрашњим пловним путевима су препознате као извори могућих прекограничних утицаја.

Опште мере заштите од прекограничних утицаја

- Свака Страна треба да обезбеди консултације органа надлежних за заштиту животне средине у поступку имплементације планова и програма за које постоји вероватноћа изазивања прекограничних утицаја;
- Свака Страна треба да обезбеди учешће јавности у провери планова и програма и омогући доступност закључака јавности у средствима информисања;
- Свака Страна треба да обезбеди да се за планове и програме за које треба да се врши стратешка процена утицаја на животну средину припреми извештај о животној средини у складу са садржајем дефинисаним Анексом IV Закона о потврђивању протокола о стратешкој процени утицаја на животну средину уз конвенцију о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту ("Службени гласник РС - Међународни уговори", број 1/10);
- Свака Страна прати значајне ефекте на животну средину, укључујући здравље, спровођења планова и програма да би, између осталог, утврдила, у раној фази, непредвиђене негативне утицаје и да би могла да предузме одговарајуће активности ремедијације;
- Тамо где Страна порекла сматра да је вероватно да ће спровођење плана или програма имати значајне прекограничне ефекте на животну средину, укључујући здравље, и где је вероватно да нека страна за коју је вероватно да ће бити значајно погођена то буде захтевала, Страна порекла што је раније могуће пре усвајања плана или програма обавештава погођену Страну;
- Свака Страна ће обезбедити израду Стратешких процена утицаја за планове и програме који ће вероватно имати значајне утицаје на животну средину;
- Обавезна је процена утицаја на животну средину за све пројекте и активности за које постоји вероватноћа изазивања прекограничних утицаја.

4.0. Еколошка валоризација простора

У одсуству прецизних података о квалитету животне средине на подручју Плана, кроз претходна поглавља је дата процена стања животне средине изведена на основу прегледа постојећег стања створених и природних вредности на терену и увида у постојећу документациону основу. На основу утврђених потенција и ограничења у простору, карактеристика непосредног и ширек окружења, као и постојеће и планиране намене извршена је валоризација простора у обухвату Плана. Циљеви еколошког вредновања простора су:

- дефинисање еколошких целина, зона и појасева,
- утврђивање услова за реализацију и спречавање просторних и еколошких конфликта,
- утврђивање обавезних еколошких смерница и мера за реализацију планиране намене простора на основу Плана детаљне регулације,
- утврђивање обавезних еколошких мера и услова за реализацију планираних целина, зона, појасева, локација, објеката, радова, делатности и осталих активности у простору.

Еколошком валоризацијом простора обухваћеног Планом детаљне регулације насеља Текија у општини Кладово, утврђено је да цело планско подручје представља **еколошку целину „Текија“** која, како је утврђено планским документима вишег реда, представља подручје претежно квалитетне животне средине (мали степен загађености) са релативно неизмењеном природном средином, али угроженом неадекватним системом прикупљања и каналисања отпадних вода. Положај ове целине у односу на Дунав представља велики потенцијал за развој екотуризма. У оквиру ове еколошке целине се издвајају две еколошке зоне:

- **Еколошка зона „Насеље Текија“,**
- **Еколошка зона „Рибарско село“,**
- **Еколошка зона „Извориште водоснабдевања“**

Еколошка зона „Насеље Текија“ се поклапа са урбанистичком целином Ц1 Насеље Текија која обухвата постојеће грађевинско подручје насеља, у коме се планира реконструкција и унапређење постојећег стања, у циљу обезбеђења просторних услова за функционисање Текије, као центра заједнице насеља, уз уређење зоне приобаља, са разноврсним спортско-рекреативним функцијама, наутичким центром и пристаном за бродове и туристичка пловила. Као зона кроз коју пролази деоница државног пута IБ реда број 17, може се сврстати у зону са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. У овој зони се налази излив нетретираних комуналних отпадних вода насеља Текија који угрожава квалитет воде у Дунаву и директно негативно утиче на извориште водоснабдевања јер се налази у његовој непосредној близини. Утицај на квалитет воде у Дунаву имају и пристаништа и марине дуж обале. Капацитет животне средине је велики обзиром да на подручју ове зоне и у окружењу нема великих загађивача који би га умањили док се у залеђу простиру храстове шуме које у великој мери повећавају апсорпциони капацитет ове зоне и ширег окружења.

У циљу уклањања негативних утицаја на животну средину и побољшања постојећег стања у оквиру еколошке зоне „Насеље Текија“ је потребно спроводити следеће мере заштите животне средине:

- реализација пројеката (објеката, садржаја и радова) мора садржати инструменте директне заштите животне средине (спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја и негативних ефеката по животну средину), због чега је обавезан поступак процене утицаја за пројекте, радове и објекте који могу утицати на квалитет и капацитет животне средине у складу са важећом законском регулативом;
- обавезно је исходовање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, радова, објеката и инфраструктурних система;
- обавезна је заштита приобаља Дунава и притока од свих облика угрожавања, загађивања и деградације;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, воде, водне екосистеме и здравље становништва;
- обавезан је третман (пречишћавање) свих отпадних вода и предtretман потенцијално загађених атмосферских вода са платоа, паркинг простора и саобраћајних површина пре упуштања у реципијент;
- обавезно је организовано управљање отпадом постављањем довољног броја контејнера и корпи за отпатке;

- обавезно је постављање обалских уређаја за преузимање свих врста отпада и отпадних материја са пловних објеката;
- У пристаништима, marinaма и станици за снабдевање горивом пловила морају бити постављени уређаји за преузимање отпадних минералних уља, уљних смеша, отпадних вода и других отпадних материја са пловних објеката.;
- Пристаништа и marine морају мора бити опремљена канализационом мрежом и прикључцима за преузимање санитарно фекалних отпадних вода са пловних објеката.
- обавезна је заштита изграђених водопривредних објеката и грађевина које служе за заштиту обале Дунава и других објеката у зони деловања успорених вода Дунава у циљу заштите приобаља од великих вода;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима;
- обавезно је линијско (дрворедно) једнострано, обострано, једноредно или вишередно озелењавање у појасу саобраћајница, према локацијским условима;
- Обавезно је одржавање комуналне хигијене и комуналног реда дуж обалоутвде, шеталишта и бицикличке стазе, а отпад се не сме складиштити изван за то одређених и обележених места.
- бицикличко - пешачку стазу са одмориштима је неопходно уклопити у природни амбијент;
- обавезно је максимално уклапање планираних садржаја у специфични контекст окружења и функционално и пејзажно повезивање са еколошким целинама непосредног и ширег окружења,
- развој наутничког туризма, спорта и рекреације ускладити са захтевима заштите, очувања, ревитализације и културолошког коришћења природе, природних вредности и животне средине.

Еколошка зона „Рибарско село“ обухвата простор урбанистичке целине Ц2 Рибарско село Текија која се простира на крајњем југозападном делу планског подручја и у постојећем стању је под продуктивним земљиштем – ливадама и шумама. У оквиру ове зоне, Планом је предвиђено проширење грађевинског подручја насеља, реализацијом специфичне туристичке функције (смештајни капацитети у традиционалном стилу, уређење пећарског кеја са пратећим објектима), као и визиторски центар са музејским простором, медија простором, мултимедијалном библиотеком, у функцији презентације богатог културно-историјског наслеђа и природних вредности Националног парка.

Реализација планираних садржаја и функција у оквиру ове зоне је неопходно обављати уз спровођење мера заштите животне средине како се неби нарушио квалитет чинилаца животне средине. Мере заштите животне средине:

- обавезан је поступак процене утицаја за пројекте, радове и објекте који могу утицати на квалитет и капацитет животне средине у складу са важећом законском регулативом из ове области;
- обавезно је исходовање и поштовање услова надлежних органа и институција при реализацији планираних намена, објеката, функција, садржаја, радова и инфраструктурних система;
- обавезно је комунално и инфраструктурно опремање свих планираних садржаја у циљу спречавања потенцијално негативних утицаја на земљиште, воде и здравље становништва;
- изградња канализационе мреже за прикупљање и одвођење фекалних отпадних вода и усмеравање на планирано постројење за пречишћавање отпадних вода;
- обавезан предtretман потенцијално зауљених отпадних вода са платоа, паркинг простора и саобраћајних манипулативних површина,
- обавезан је избор еколошки прихватљивих енергената и повећање енергетске ефикасности објеката;
- обавезно је организовано управљање отпадом,
- примарно разврставање отпада у оквиру појединачних комплекса;
- обавезно је озелењавање и пејзажно уређење, сагласно локацијским условима и еколошким захтевима, уз стриктно поштовање принципа аутохтоности;
- обавезно је линијско (дрворедно) једнострано, обострано, једноредно или вишередно озелењавање у појасу саобраћајница, према локацијским условима;
- рекреативне, пешачко - шетне стазе је неопходно уклопити у природни амбијент.
- обавезна је заштита природних компоненти окружења и очување природне стабилности и равнотеже у посматраном подручју;

- обавезно је максимално уклапање планираних садржаја у специфични контекст окружења и функционално и пејзажно повезивање са еколошким целинама непосредног и ширег окружења.

Еколошка зона „Извориште водоснабдевања“ обухвата извориште водоснабдевања са зонама санитарне заштите изворишта које у постојећем стању нису утврђене. Извориште водоснабдевања представља бунар у алувиону Дунава између обале Дунава и деонице државног пута IБ реда број 17. Осим што приликом уређења изворишта и околних садржаја нису поштоване зоне санитарне заштите, извориште је угрожено изливом комуналних отпадних вода који се налази у непосредној близини. Како би се заштитило извориште и могућност снабдевања становништва Текије хигијенски исправном водом за пиће неопходно је:

- дефинисати зоне заштите изворишта са прописаним режимом коришћења и мерама којима ће се онемогућити штетно дејство на хигијенску исправност воде за пиће;
- измештање излива отпадних вода и изградња постројења за њихово пречишћавање до новог II класе којој припада Дунав;
- дефинисање и спровођење техничких мера заштите у фази израде пројектне документације;
- обавезно је постављање водонепропусног слоја у циљу заштите и очувања квалитета подземних вода;
- одвођење отпадних вода са саобраћајних површина вршити непропусним каналима;
- транспорт загађујућих материја вршити атестираним превозним средствима;
- обавезно озелењавање у зони проласка саобраћајнице поред изворишта водоснабдевања;

5.0. Смернице за ниже хјерархијске нивое

Спровођење Плана детаљне регулације и Стратешке процене утицаја представља остваривање планираних активности и обавеза након усвајања Плана. У овом поступку потребно је дефинисати планска документа нижег реда која ће се израђивати на основу Плана, приоритетне активности у поступку спровођења као и органе и институције које ће бити одговорне за спровођење. Спровођење смерница дефинисаних Стратешком проценом утицаја врши се кроз израду Студије о процени утицаја на животну средину, за све Пројекте који се планирају и изводе, као и за постојеће Пројекте који су реализовани у предходном периоду, а за које је предвиђен поступак процене утицаја на животну средину у складу са Законом.

Обавезне смернице Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ за реализацију планираних пројеката:

- Смернице и мере заштите простора и животне средине Стратешке процене утицаја Плана су обавезујуће и представљању саставни део Плана за који се врши процена стратешких утицаја на животну средину;
- Реализација планираних пројеката (објеката, постројења, технологија, инфраструктурних система, објеката и површина, извођење радова и активности у простору), а који представљају промене у простору са потенцијално штетним утицајима и негативним ефектима у животnoj средини, обавезан је поступак процене утицаја на животну средину;
- Поступак процене утицаја на животну средину обавезан је за све пројекте – објекте, постројења, технологије, инфраструктурне и комуналне системе и објекте и радове, изворе потенцијалног угрожавања животне средине (загађивање ваздуха, вода, земљишта, појава буке), деградације природних предела и пејзажних вредности, осталих природних вредности и ресурса, природних и културних добара и биодиверзитета;
- Мониторинг животне средине (мониторинг систем за контролу стања квалитета ваздуха, површинских и подземних вода, земљишта и буке, управљања отпадом и комуналне хигијене) је обавезан, у складу са важећом законском регулативом и представља услов за одрживи развој подручја Плана детаљне регулације „насеља Текија“;
- Смернице Стратешке процене утицаја су обавезујуће у поступку имплементације Плана детаљне регулације „насеља Текија“, односно у поступку израде урбанистичких пројеката и у поступку директне примене одредби Плана детаљне регулације „насеља Текија“;
- Обавезан је мониторинг и контрола над спровођењем обавезујућих смерница Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“;

Приоритетне активности и пројекти из области животне средине

- доношење (усвајање) Локалног еколошког акционог плана;
- израда Локалног интегралног катастра загађивача;
- доношење Програма за заштиту животне средине;
- доношење локалне нормативе за животну средину, у складу са надлежностима;

Учесници у имплементацији

Општина Кладово:

- доноси програм мониторинга животне средине, који мора бити сагласан програму који доноси Влада;
- доноси Локални план управљања отпадом;
- доноси Локални еколошки акциони план;
- доноси локална еколошка нормативна акта;

Надлежни орган за животну средину:

- једанпут у две године подноси Скупштини општине извештај о стању животне средине;
- успоставља хијерархијску сарадњу органа, у складу са надлежностима;
- обезбеђује одлучивање о потреби израде Стратешке процене утицаја на животну средину за Планове и Програме;
- обезбеђује одлучивање и спроводи поступак процене утицаја на животну средину за планиране пројекте (објекте, постројења, технологије, радове, инфраструктурне коридоре, комуналне системе, објекте и површине);
- израђује и доноси Локални регистар извора загађивања животне средине (према методологији за израду локалног регистра извора загађивања и методологији за врсте,

начине и рокове прикупљања података) а који води надлежни орган јединице локалне самоуправе у циљу праћења квалитативних и квантитативних промена у животној средини и предузимања мера заштите у животној средини;

- израђује Интегрални катастар загађивача - потребан документ који садржи податке о изворима, врстама, количинама, начину и месту испуштања загађујућих материја у ваздух и воде, као и о количинама, врсти, саставу и начину третмана и одлагања отпада је обавезан документ за сва правна и физичка лица која својом активношћу загађују животну средину, у складу са важећом регулативом;
- у оквиру своје надлежности обезбеђује мониторинг животне средине - континуирану контролу и праћење стања животне средине у складу са свим посебним Законима и успоставља сарадњу са надлежним органима ресорних Републичких институција

6.0. Програм праћења стања животне средине у поступку спровођења Плана

Реализација планских решења одвијаће се у дужем временском периоду и по правилу доводи до одређених промена у простору и животnoj средини. Да би се вршило праћење промена на подручју плана, непоходно је вршити систематско мерење, испитивање и оцењивање стања животне средине како би се омогућила заштита здравља људи, природних и створених вредности на подручју плана.

Циљеви праћења стања животне средине на подручју плана су:

- Заштита здравља становништва,
- Очување квалитета ваздуха,
- Заштита површинских, подземних вода и земљишта,
- Обезбеђивање квалитетне воде за пиће,
- Заштита и очување постојећих екосистема,
- Стварање услова за оцењивање стања животне средине на подручју Плана на основу резултата мерења.

Локална самоуправа – општина Кладово доноси Програм праћења стања животне средине који обухвата:

- Праћење квалитета ваздуха,
- Праћење квалитета вода,
- Праћење квалитета земљишта,
- Праћење нивоа буке,
- Мониторинг отпада,
- Праћење стања биодиверзитета.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се у циљу утврђивања концентрација загађујућих материја у ваздуху. Праћење квалитета ваздуха врши се на основу података добијених са државне и локалне мреже мерних станица као и са мерних станица Агенције за заштиту животне средине.

Мерна места за праћење квалитета ваздуха на подручју Плана одређује Јединица локалне самоуправе – општина Кладово.

Носиоци Пројекта – Оператери у обавези су да врше праћење емисије загађујућих материја у ваздух.

Мониторинг квалитета вода врши се у циљу оцењивања квалитета отпадних вода, квалитета површинских вода, квалитета воде за пиће и покривености насеља хидротехничком инфраструктуром.

Праћење квалитета отпадних вода врши се на местима излива у реципијент и то пре мешања отпадних вода са водама реципијента. Реципијент за санитарно фекалне воде са подручја насеља Текија је река Дунав.

Оператери посторјења чији рад доводи до продукције технолошких отпадних вода, у обавези су да врше мерења квалитета отпадних вода пре испуштања у реципијент и да податке о мерењима достављају надлежном органу. Мрежа мерних места за појединачне пројекте део је мотниорске мреже општине Кладово.

Праћење квалитета површинских вода врши се на основу показатеља за одређивање квалитета површинских вода методом Serbian Water Quality Index (SWQI), развијеног од стране Агенције за заштиту животне средине.

Праћење квалитета воде за пиће врши се на основу узорака који се узимају:

- из сваког изворишта - ако су изворишта директно везана на водоводну мрежу, или из сабираног вода, односно из резервоара сирове воде - ако су повезана у један систем;
- из резервоара воде за пиће;
- из водоводне мреже, са пет тачака на мрежи, у складу са бројем еквивалентних становника.

Опремљености хидротехничком инфраструктуром пратиће се на основу процентуланог удела домаћинства прикључених на водоводну и канализациону мрежу, у складу са статистичким подацима локалног Јавног комуналног предузећа.

Мониторинг квалитета земљишта врши се на основу предходно успостављеног Програма системског праћења квалитета земљишта и успостављања локалне мреже локалитета за праћење квалитета земљишта на подручју општине Кладово. Мониторинг квалитета земљишта на подручју плана обухвата праћење концентрација опасних и штетних материја.

Праћење концентрација опасних и штетних материја се врши као посебно мерење, на местима за која надлежни орган утврди да постоји могућност контаминације земљишта изазваног радом Опертера.

Мониторинг нивоа буке врши се у стамбеним зонама, у зонама за спорт и рекреацију које се налазе у непосредним близинама великих саобраћајних праваца и индустријских посторјења.

Мониторинг отпада има за циљ конторлисање количине произведеног отпада и стања одлагалишта као и умањење негативних утицаја на животну средину изазваних неадекватним поступањем са отпадом. Мониторинг отпада обухвата утврђивање количине отпада која се одвози на комуналну депонију као и праћење броја „дивљих“ депонија и непланских сметлишта у границама Плана детаљне регулације „насеља Текија“.

6.1. Индикатори праћења стања

Индикатори праћења стања представљају инструмент за сагледавање и оцењивање стања животне средине и улазне податке који на основу којих се прати стање животне средине, врши процена могућих утицаја и дефинишу обавезне мера заштите.

Табела бр. 14 – Индикатори праћења стања животне средине

	Индикатор	Периодичност прикупљања података	Извор података	Вредност параметра када је потребно спровести акцију
Ваздух	Концентрација: <ul style="list-style-type: none"> • сумпор диоксида, • оксида азота, • угљен монооксида, • суспендованих честица (PM₁₀, PM_{2.5}), • чађи, • олова • угљоводоника • формалдехида 	Једном у току године	Локална мрежа за мониторинг квалитета ваздуха Мрежа станица за контролу квалитета ваздуха Агенције за заштиту животне средине Државна мрежа за аутоматски мониторинг квалитета ваздуха	Када је број дана са прекораченом ГВ већи од прописаног
Вода	Квалитет отпадних вода			
	Хемијска потрошња кисеоника Суспендоване материје Биолошка потрошња кисеоника рН вредност Температура воде Укупан број колиформних организама Концентрација <ul style="list-style-type: none"> • Хрома • Олова • Цинка • Кадмијума 	Четири пута у току године	Локално Јавно комунално предузеће Оператери сваког појединачног радног и индустријског комплекса	Свако повећање вредности параметара изнад граничних вредности утврђених законским актом.
	Квалитет површинских вода			
	Serbian Water Quality Index (SWQI) <ul style="list-style-type: none"> • Температура • рН вредност • Електропроводљивост • Засићеност кисеоником • Биолошка потрошња кисеоника • Суспендоване материје • Укупни оксиди азота • Ортофосфати • Амонијум • Колиформне бактерије 	Једном у току године	Агенција за заштиту животне средине	Погоршање квалитета овде у односу на утврђену класу водотока.
	Квалитет воде за пиће			
	Микробиолошке карактеристике Физичке и хемијске карактеристике Физичко-хемијске карактеристике Радиолошке карактеристике	Једном у току године - периодични Три пута месечно - основни	Институт за заштиту здравља Србије", Милан Јовановић - Батут" Институтути и Заводи за јавно здравље	Свако прекорачење граничних вредности мерених параметара
Покривеност хидротехничком				

	инфраструктуром			
	Процент домаћинства прикључен на јавну канализацију Процент домаћинства прикључен на постројење за пречишћавање отпадних вода	Једном у току године	Локално Јавно комунално предузеће	У случају да пораст броја становника не прати повећање броја прикључака
Земљиште	Концентрација опасних (Cd, Pb, Hg, As, Cr, Ni, F) и штетних (Cu, Zn, B) материја у земљишту	На захтев надлежног органа	Мерна места оператера	У случају прекорачења максимално дозвољених вредности опасних и штетних материја у земљишту
Бука	Ниво буке у животној средини у дневном и ноћном периоду	Месечни и годишњи извештаји	Локална мрежа мерних станица	Уколико је ниво прекорачује дозвољене граничне вредности
Отпад	Укупна количина отпада који се одвози на депонију	Једном у току године	Локално Јавно комунално предузеће	Уколико долази до повећања укупне количине отпада изнад вредности за које је депонија пројектована
	Број непланских сметлишта	Једном у току године	Локално Јавно комунално предузеће	Уколико се број непланских сметлишта не смањује

6.2. Права и обавезе надлежних органа

Обавезе надлежних органа општинске управе општине Кладово су да:

- усвоји локалну регулативу (нормативна акта) из области контроле и мониторинга стања животне средине;
- изradi Програм за систематско праћење стања животне средине на територији насеља Текија у складу са важећом законском регулативом;
- обезбеди локације за постављање мерних станица и узимање узорака;
- успостави мониторинг у границама Плана и формира локалну мониторинску мрежу;
- ангажује овлашћену институцију која ће вршити континуална као и повремена мерења, а податке добијене са мерних места доставати надлежном органу локалне самоуправе;
- надлежни орган је у обавези да податке добијене праћењем стања животне средине на подручју Плана доставља Агенцији за заштиту животне средине;
- омогући доступност информација о животној средини;
- изradi план поступања у случају појаве неочекиваних негативних утицаја и врши обавештавање јавности у случају прекорачења граничних вредности.

Оператер сваког извора загађења у обавези је да:

- надлежном органу достави податке о стационарном извору загађивања и свакој његовој промени;
- обезбеди редован мониторинг емисије и да о томе води евиденцију;
- обезбеди континуална мерења емисије ако за то постоји обавеза самостално, путем аутоматских уређаја за континуално мерење;
- води евиденцију о обављеним континуалним мерењима са подацима о мерним местима, резултатима и учесталости мерења и достави податке једном у три месеца и достави мерења на годишњем нивоу у виду годишњег извештаја;
- обезбеди контролна мерења емисије преко овлашћених организација, ако мерења емисије не обавља самостално;
- обезбеди прописана повремена мерења емисије, преко овлашћеног (акредитованог) правног лица два пута годишње уколико не врши континуални мониторинг, а податке достави надлежном органу;

- поставе уређаје за мерење количине отпадних вода које се испуштају у реципијент и да извештај о извршеним мерењима квартално достављају јавном водопривредном предузећу, министарству надлежном за послове заштите животне средине и Агенцији за животну средину;
- испитују квалитет отпадних вода пре и после пречишћавања, да обезбеде редовно функционисање уређаја за пречишћавање отпадних вода и да воде дневник њиховог рада;
- врше испитивање количине опсаних и штетних материја у земљишту уколико постоји могућност загађења земљишта редовним радом Пројекта.

7.0. Методологија Стратешке процене процене утицаја Плана на животну средину

Основни методолошки приступ израде и генерални садржај Стратешке процене утицаја на животну средину дефинисан је Законом о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10). За поступак процене утицаја и израду Стратешке процене утицаја (Извештаја о Стратешкој процени) Плана детаљне регулације „насеља Текија“ на животну средину, коришћена је методологија процене животне средине „Rapid Urban Environmental Assessment“ са елементима еколошког вредновања за просторни и урбани развој „Mev Urban Environmental Assessment“ модел:

- прикупљање информација и података о простору, података мониторинга животне средине, заштићеним природним и културним добрима, „осетљивости и повредивости“ зона, локација, објеката и медијума, евидентираним и потенцијалним утицајима и изворима угрожавања, деградације и загађивања и укупном стању животне средине,
- успостављање основне анализе „нултог стања“, као услова и полазне основе за процену могућих значајних утицаја и промена у простору,
- вредновање стања према могућим, очекиваним и процењеним утицајима са предлогом могућих алтернатива и варијантних решења,
- синтеза и компарација са вредновањем и поређењем могућих варијанти и алтернатива,
- интеграција, презентација и имплементација најбоље понуђеног решења са аспекта заштите животне средине.

Примењена методологија заснована је на вредновању животне средине у границама захвата Плана, процени стања регионалног, републичког и глобалног значаја („Mev Urban Environmental Assessment“). Ток процене стања животне средине за подручје Плана, представљен је проценом постојећег статуса, стања и вредности животне средине у анализираним границама на основу чега је дата еколошка матрица са смерницама за просторно-еколошко планирање - планирање намена, мреже насеља, линијске и комуналне инфраструктуре, објеката и садржаја просторно-еколошких целина и просторно-еколошких зона у границама Плана детаљне регулације.

На основу планираних решења извршена је еколошка валоризација подручја насеља Текија, дефинисане су еколошке смернице за израду, спровођење и имплементацију Плана, односно за утврђивање еколошке валоризације еколошких целина и зона на одрживи и еколошки прихватљив начин. Методолошки, основ за вредновање индикатора животне средине су критеријуми и представљају кључне елементе управљања простором и животном средином. Критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја, појединачних и синергичних, као и њихових потенцијалних последица по природне вредности и животну средину, формиран су и успостављени на основу доступне информационе основе – базе података мониторинга животне средине, увида на терену, (идентификације и опсервације), увида у постојећу документацију (просторно-планску, урбанистичку, студијску и пројектну), планиране намене простора. Полазни критеријуми за одређивање могућих карактеристика утицаја су:

- значај Плана за заштиту, презентацију и одрживо коришћење простора, природних вредности, ресурса и животне средине,
- карактеристике и значај Плана са аспекта одрживог развоја подручја,
- значај и карактеристике Плана са аспекта могућих утицаја на вредности животне средине (ваздух, воде, земљиште, климатске и микроклиматске карактеристике, биљни и животињски свет, станишта и биодиверзитет), природна добра, предеоно-пејзажне вредности, природне ресурсе,
- значај и карактеристике Плана са аспекта могућих утицаја на становништво, инфраструктурне системе и остале створене вредности простора,
- карактеристике Плана са аспекта степена и нивоа условљености, ограничења и утицаја из Плана вишег реда и услова надлежних органа, институција и предузећа.

За процену ризика по стање осетљивих и повредивих целина, зона, објеката и медијума животне средине и здравље становништва, коришћене су и методе дате у препорукама и упутствима Светске здравствене организације (WHO).

Стратешка процена утицаја се ради у фази усвојене Одлуке о изради Плана детаљне регулације и предложеног Концепта Плана за вредновање могућих варијантних решења и избор најбоље понуђене варијанте са аспекта заштите и побољшања квалитета животне средине, очувања здравља становништва, заштите природних и културних добара, природних и предеоно-пејзажних вредности подручја.

8.0. Тешкоће при изради Стратешке процене утицаја на животну средину

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ нису уочене битне тешкоће које би утицале на ток и поступак процене утицаја стратешког карактера Плана детаљне регулације на животну средину. За оцену стања животне средине извршена је процена, на основу постојеће базе података мониторинга животне средине, увида на терену, услова надлежних институција, постојеће просторно-планске и урбанистичке документације, природних карактеристика просторне целине, као и података студијске, пројектне и друге доступне документације.

У процесу израде Стратешке процене утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ успостављена је сарадња са заинтересованим органима и организацијама, овлашћеним институцијама за мониторинг животне средине, надлежним органом за животну средину. Посебна сарадња је успостављена са тимом обрађивача Плана детаљне регулације, у циљу имплементације обавезујућих смерница и мера заштите простора и животне средине.

Уочена тешкоћа за процену стања животне средине и ток процене утицаја стратешког карактера је недостатак усвојеног стандардизованог система индикатора животне средине. У недостатку стандардизованог система индикатора животне средине за потребе процене утицаја примењена је методологија модела „Rapid Urban Environmental Assessment“ и „MevUrban“ (са елементима анализе, валоризације и процене).

9.0. Приказ начина одлучивања за избор предложеног Плана

Према одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09 и 64/10, 24/11), план детаљне регулације се доноси за делове насељеног места, уређење неформалних насеља, зоне урбане обнове, инфраструктурне коридоре и објекте и подручја за која је обавеза његове израде одређена претходно донетим планским документом. За израду Плана детаљне регулације „насеља Текија“ донета је Одлука о изради Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово (број 350-31/2010-I од 15.06.2009. године).

Стратешка процена утицаја је, у складу са чланом 20. Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС“ бр. 72/09, 81/09, 64/10, 24/11) саставни део Плана па је чланом 7. Одлуке о изради Плана детаљне регулације „насеља Текија“ у општини Кладово (број 350-31/2010-I од 15.06.2009. године), дефинисана њена израда. Процес процене утицаја стратешког карактера је започет још у фази Концепта Плана. Стратешка процена утицаја је текла паралелно са израдом Нацрта Плана, а Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину представља саставни део Предлога Плана.

10.0. Закључци о Стратешкој процени утицаја на Плана животну средину

Стратешка процена утицаја Плана интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине. Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору.

На нивоу Плана детаљне регулације „насеља Текија“, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана.

На основу вредновања Нацрта Плана процењује се да планиране намене и имплементација Плана неће импликовати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати. Такође разраду Плана детаљне пратиће обавеза или одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја за све пројекте за које се утврди да постоји могућност изазивања негативних утицаја на стање у простору, стање животне средине и здравље становника.

Најбоље понуђена варијанта са еколошког аспекта је реализација планиране намене, линијске и комуналне инфраструктуре дате у Плану детаљне регулације „насеља Текија“, уз обавезне мере за:

- очување интегритета и еколошког капацитета простора,
- заштиту природних вредности (квалитета ваздуха, површинских и подземних вода, изворишта водоснабдевања, пољопривредног земљишта, шума, разноврсности живог света, укупан диверзитет подручја),
- подстицање одрживог и равномерног економског развоја подручја,
- заштиту и унапређење животне средине,
- обавезно учешће локалне самоуправе и локалних заједница,
- обавезно стручно учешће надлежних институција и овлашћених органа и организација у имплементацији Плана, реализацији планираних намена, пројеката и активности у простору и спровођењу мониторинга животне средине.

Стратешка процена утицаја Плана детаљне регулације „насеља Текија“ (Извештај о Стратешкој процени утицаја Плана на животну средину) представља саставни део Плана детаљне регулације „насеља Текија“.

Услови заштите животне средине прописани Стратешком проценом утицаја су саставни део Локацијске дозволе.

ПРИЛОЗИ

Прилози:

- Завод за заштиту природе Србије, Нови Београд, број 03- 2150/2 од 24.09.2010.године;
- Завод за заштиту споменика културе Ниш, број 926/2 од 18.10.2010.године;
- Министарство одбране–Управа за инфраструктуру, Београд број 2991-4 од 05.11.2010. године;
- ЈВП „Србијаводе“, ВПЦ „Сава – Дунав“, РЈ Неготин, број 440/2-10 од 23.09.2010.године;
- МУП Републике Србије, Одељење за ванредне ситуације у Бору, број 217-897/10 од 09.09.2010. године;
- ЈП „Јединство“, Кладово, број 2867/1 од 01.12.2010.године;
- ПД за дистрибуцију електричне енергије, „Југоисток“ Ниш, Електротимок Зајечар, број 7657/2 од 05.10.2010.године;
- ЈП „Електромрежа Србије“, број III-18-03-134/1 од 14.09.2010.године;
- „Телеком Србија“, Дирекција за технику, Извршна једница Зајечар / Бор, Зајечар, број Т-5206-371937/2 од 08.12.2010.године;
- ЈП „Национални парк Ђердап“, Доњи Милановац, број 2198 од 23.07.2010.године;
- ПД за производњу електричне енергије „Хидроелектране Ђердап“, број 60-583 од 09.09.2010.године и број 35/1-535 од 24.12.2010.године;
- ЈП „Путеви Србије“ Београд, број 853-11506/10-1 од 23.09.2010.године
- Републички сеизмолошки завод, Београд, број 021-722-1/10 од 13.09.2010.године;
- Републички хидрометеоролошки завод, Београд, број 92-III-1-91/2010 од 10.09.2010.године;
- Дирекција за унутрашње пловне путеве „Пловпут“, Београд, број 11/173-1 од 03.09.2010.године;
- Графички прилог бр. 1 - Еколошка валоризација простора
- Графички прилог бр. 2 – Акустичне зоне на подручју Плана детаљне регулације